

2019

lato w teatrze

Korekta i redakcja:

Justyna Czarnota-Misztal, Katarzyna Piwońska

Projekt layoutu i skład:

Karolina Witowska

Opisy projektów powstały na podstawie informacji przekazanych przez realizatorów warsztatów.

Program Lato w teatrze jest realizowany przez Dział Pedagogiki Teatru Instytutu Teatralnego im. Zbigniewa Raszewskiego i finansowany z budżetu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Wstęp

W 2019 roku odbyła się dwunasta edycja programu Lato w teatrze. Jako organizatorzy jesteśmy dumni, że z roku na rok ta inicjatywa cieszy się coraz większym zainteresowaniem – w tym roku Komisja Ekspertów zapoznała się z rekordową liczną 204 wniosków, z których wybrała do realizacji 41 projektów, w tym cztery w module Lato w teatrze+. Więcej informacji o przeprowadzonych warsztatach znajdują Państwo poniżej. Oprócz opisów projektów, informacji o grupie docelowej, realizatorach, podejmowanych tematach w przygotowanym przez nas materiale znajdują się wypowiedzi beneficjentów dotyczące sukcesów, wyzwań i niespodzianek a także rady dla osób zastanawiających się nad złożeniem wniosku w programie.

Lato w teatrze 2019 było szansą na niezwykle artystyczne przeżycie dla ponad 1200 osób – dzieci i młodzieży. Jak co roku towarzyszył mu program rozwojowy dla artystów i pedagogów pracujących z młodymi uczestnikami. Oprócz stałych punktów, takich jak Szkoła Pedagogów Teatru czy spotkania ewaluacyjne, w tym roku po raz pierwszy w każdą sobotę wakacji w Instytucie Teatralnym prowadzący warsztaty mogli wziąć udział w **Spotkaniach Realizatorów**. **Więcej o założeniach wszystkich działań adresowanych do dorosłych można przeczytać w broszurze.**

Od 2011 roku częścią Lata w teatrze jest także **projekt artystyczno-edukacyjny w namiocie cyrkowym**. W ramach konkursu „Scena w namiocie cyrkowym” w 2019 powstała nowa, czwarta już, produkcja. Laureatem został Teatr Pinokio w Łodzi, z którym Instytut Teatralny współpracował wcześniej przy okazji projektu „Pippi Pończoszanka”. 22 czerwca odbyła się premiera spektaklu „Piotruś Pan” w reżyserii Konrada Dworakowskiego. Dzięki współpracy z lokalnymi ośrodkami kultury projekt odwiedził dziewięć małych miejscowości województwa mazowieckiego, lubelskiego i podlaskiego. Ponadto spektakl obejrzeli mieszkańcy Łodzi, Białegostoku i Warszawy. Szczegółowe informacje o tym wydarzeniu również znajdują się poniżej.

**Serdecznie zapraszamy
do lektury!**

LATO W TEATRZE W LICZBACH

- 204** zgłoszenia w konkursie
- 41** zrealizowanych projektów
- 39** miejscowości
- 15** województw
- 54** pokazy
- 1230** uczestników
- 8332** widzów
- 533** osoby zaangażowane w realizację projektów

- Lato w teatrze
- Lato w teatrze+

Opisy projektów

2019

KIEDY BYŁEM MAŁY... KIEDY BĘDĘ DUŻA..., CZYLI DZIENNIK MARZEŃ NASZYCH WSI

Realizator: A la teatr

Miejsce: Borkowice / Pecna / Nowinki

Koordynator: Agnieszka Grygiel

Prowadzący warsztaty: Agnieszka Grygiel, Artur Sosen
Klimaszewski, Maciej Maciołek

Uczestnicy warsztatów stawiali sobie i innym pytania o marzenia – czego potrzeba, by za nimi podążać, dlaczego je porzucamy? Odpowiedzi prowadziły ich do stworzenia Dziennika Marzeń wsi, w których mieszkają: Borkowic, Bolesławca, Nowinek i Pecnej. Spotykali się z sąsiadami – pasjonatami różnych dziedzin, nagrywali wywiady z rówieśnikami, rodzicami i mieszkańcami, tworzyli włączkową Marzydzielnię i wyszywali marzenia na billboardzie. Dzięki temu udało się otworzyć na siebie nawzajem lokalne społeczności i poprzez rozmowę o marzeniach poznać trochę lepiej siebie i innych. Działania pokazały, że nie adres zamieszkania jest ważny, ale otwarci ludzie. Do współpracy zostali zaangażowani także dorośli, co sprawiło, że powstawały zupełnie nowe więzi. Zwykle pusta świetlica wiejska zatętniała życiem podczas rytuału uwalniania marzeń. Dorośli i dzieci wspólnie pisali słowa, które wzmacniają, pili eliksir odwagi i wiary oraz tworzyli instalację.

Wydarzenia pozwoliły dostrzec, że nikt nie jest sam w drodze do spełniania marzeń, że inni ludzie mogą dodać sił i otuchy w codziennych zmaganiach i że lokalne społeczności mają wspólne pragnienia.

Rozejrzyj się wokół, porozmawiaj z innymi, zobacz w nich potencjał do współpracy. Razem stwórzcie dobry plan działania, zaproście do niego dzieci, otwórzcie się na ich propozycje i do dzieła! Wtedy na pewno powstanie coś ważnego, co zmienia i buduje!

CYRKOWCY

Realizator: TEATR FIGUR KRAKÓW Fundacja Działań Twórczych

Miejsce: Czaplinek

Koordynator: Anna Żebracka

Prowadzący warsztaty: Tadeusz Dylawerski, Piotr Idziak,
Marek Kościółek, Ewa Woźniak, Dagmara Żabska

Tematem projektu był cyrk widziany w nieoczywisty sposób. Warsztaty miały integrować różne grupy – ważne więc było wybranie zagadnienia atrakcyjnego dla szerokiego grona uczestników (dzieci w różnych wieku, z różnych środowisk, z okolicznych wiosek i osad, które zupełnie są pozbawione oferty kulturalnej).

Inspiracją do pracy stali się „Cyrkowcy” Marie Desplechin – książka obrazkowa, wypełniona fantazyjnymi postaciami, które nie mieszczą się w ramach zwykłego świata. Są odważnie kolorowe, nieproporcjonalne, tajemnicze. Mają też w sobie wyraźne pęknięcie, nie narzucają się ze swoją śmiesznością, jak to bywa w cyrkowych pokazach.

„Cyrkowcy” zawierają opowieści wymykające się łatwym klasyfikacjom, bo nie ograniczają się do anegdot z życia kuglarzy – przygód, afer i popisów. One to właśnie zainspirowały grupę do snucia historii o rodzinach cyrkowych, ale też o podróżach, marzeniach, o sobie, o świecie za przystankiem, o świecie, który dzieci odkrywają, kiedy dorosną. Przy okazji mówili o wyalienowaniu, inności, nieprzystosowaniu. Końcowy pokaz pozwolił dzieciom na przełożenie rozmów na etiudy teatralne, instalacje, sytuacje sceniczne, a także pokazanie niezwykłych umiejętności. Stał się radosną opowieścią o barwnym świecie teatru.

Uczestnikami byli aktorzy z młodzieżowej grupy teatralnej i młodzież z ośrodka wychowawczego. W całej grupie spotkaliśmy bardzo dużo indywidualności i dzieci mierzących się z kłopotami. Za pomocą świata teatru próbowały na swój sposób odnaleźć siebie.

PERFORMATYWNA MAPA DZIECIŃSTWA

Realizator: Miejski Ośrodek Kultury

Miejsce: Dynów

Koordynator: Aneta Pepaś-Skowron, Aleksandra Różga

Prowadzący warsztaty: Aleksandra Fandrejewska, Justyna Król, Monika Mączyńska, Aneta Pepaś-Skowron, Barbara Prączyńska, Aleksandra Różga

W ramach zajęć z młodzieżą powstała sentymalna Mapa Dynowa, a w oparciu o nią przeprowadzony został interaktywny, teatralny i muzyczny spacer z publicznością. Podczas warsztatów uczestnicy uczyli się sposobów i narzędzi umożliwiających im spojrzenie na nowo na miasto, jego przestrzeń, mieszkańców i historię. W ramach rozmów – wywiadów, badań terenowych oraz spotkań z lokalnymi grupami – młodzież zobaczyła Dynów z osobistej, intymnej, sentymentalnej perspektywy, co umocniło ich więź z miejscem. Tematem rozmów były istotne punkty związane z dzieciństwem uczestników oraz ich rozmówców – tych młodszych i tych starszych, przechodniów, rodzin, znajomych, kolegów i koleżanek, seniorów – oraz historii z nimi związane. Dzięki temu Mapa umożliwiła nie tylko wędrówkę w przestrzeni, ale i w czasie, a zaznaczone na niej miejsca odnosiły się do teraźniejszości i historii społecznej miasta. Młodzież miała okazję przemyśleć i opowiedzieć o tym, co w ich mieście jest cenne. Stała się Gospodarzem odpowiedzialnym za swoją przestrzeń, elementy jej codzienności oraz znającym fragmenty historii określające charakter i tożsamość.

Jeżeli myślicie o zrealizowaniu warsztatów w ramach programu *Lato w teatrze* – to zróbcie to!

ŻYWIOŁOWE LATO

Realizator: Teatr im. Juliusza Osterwy w Gorzowie Wlkp.

Miejsce: Gorzów Wielkopolski

Koordynator: Magdalena Bożek

Prowadzący warsztaty: Bartosz Bandura,
Kamila Pietrzak-Polakiewicz, Sylwia Radziwanowska,
Joanna Sapkowska-Pieprzyk, Darian Wiesner

Inspiracją teatralnych działań i poszukiwań w trakcie warsztatów były żywioły – powietrze, woda, ogień i ziemia. Podczas dwutygodniowych zajęć uczestnicy dali się ponieść kreatywności i sile ekspresji. Żywioły rozpały ich zmysły, uskrzydliły wyobraźnię, rozbudziły emocje i intuicję. Towarzyszyły im nieustannie podczas procesu twórczego. Energię poszczególnych żywiołów dzieci wspólnie z instruktorami postarały się przełożyć na słowo, ruch, obraz, muzykę. Tak zrodził się teatr oparty na dziecięcej intuicji, sposobie odczuwania świata, myślach, obserwacjach, spontaniczności, radości i autentyczności. Powstał spektakl zainspirowany siłami natury, opowiadający o przeżyciach człowieka w relacji z żywiołami. Uczestnicy zaprezentowali godwukrotnie: na Scenie Letniej Teatru im. J. Osterwy oraz w Centrum Handlowym Nova Park.

Lato w teatrze to wspaniała przygoda i zabawa dla realizatorów, uczestników, a także ich rodzin. Podczas całego procesu pracy z uczestnikami warto dać dzieciom swobodę, duże zaufanie i wsparcie w wyrażaniu własnych pomysłów. Zespołowość, dobra zabawa, oryginalne i zaskakujące metody pracy – oto klucz do sukcesu.

PERSPEKTYWY

Realizator: Fundacja na rzecz Wspierania oraz Rozwoju Twórczości Dzieci, Młodzieży i Dorosłych „Kreolia – Kraina Kreatywności”

Miejsce: Jerutki

Koordynator: Małgorzata Walas

Prowadzący warsztaty: Adam Gąsecki, Marcin Idźkowski, Hanna Jurczak, Maria Kwiatek

W projekcie wzięła udział młodzież w wieku 13–18 lat. Prowadzący wraz z uczestnikami zastanawiali się nad sprawami związanymi z dorastaniem i zmianami w życiu. Sprawdzali, jak ich osobiste zmiany wpisują się w cykle znane ze świata przyrody. Korzystano z metod teatru zaangażowanego społecznie, używając różnorodnych środków: taneczno-ruchowo-głosowych, dramowo-teatralnych, teatru impro, gry terenowej, fotografii, filmu, gier integracyjnych, tworzenia postaci i pisania monologów. Działania twórcze zostały tak zaprojektowane, by uczestnicy pobudzili swoją spontaniczność, wyobraźnię plastyczną i ruchową, rozwinęli umiejętności współpracy w grupie, akceptacji różnorodności, otwartości na innych oraz udzielania sobie wzajemnie konstruktywnych uwag. Celem pracy był również wzrost świadomości dotyczącej ekspresji uczuć i własnych potrzeb.

Największym sukcesem naszego projektu było duże zainteresowanie warsztatami teatralnymi dzieci i młodzieży z małych sołectw. Uczestnicy mogli wspólnie spędzić czas wolny bez komputera i telefonu. Udział w projekcie umożliwił im rozwinięcie zainteresowań, rozbudzenie ciekawości.

TworzyMY!

Realizator: Śląski Teatr Lalki i Aktora „Ateneum”

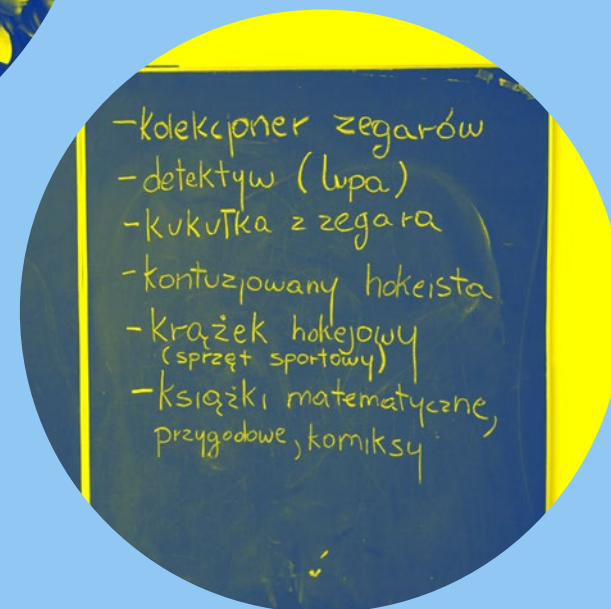
Miejsce: Katowice

Koordynator: Anna Nowak

Prowadzący warsztaty: Anna Dermont-Brandys, Danuta Dindorf, Marek Dindorf, Iga Eckert, Szymon Gawlik, Alicja Michalska, Anna Nowak, Krystyna Nowińska, Paweł Szymkowiak, Aleksandra Zawalska, Beata Zawiślak

Tematem przewodnim twórczych poszukiwań było przełamywanie osamotnienia i budowanie więzi. W trakcie warsztatów prowadzący rozmawiali z dziećmi o przyczynach samotności, wspólnie stworzyli mikroświaty bohaterów, którzy z różnych powodów czują się wyobcowani, oraz szukali sposobów na przezwycięzenie tego stanu. Za pomocą muzyki, działań aktorskich, plastycznych i medialnych wspólnie wykreowali pewną zwyczajną-niezwykłą kamienicę: wymyślili jej mieszkańców, a także poznali tajemnice magicznych przedmiotów, które tam się znajdują. Finałem projektu był spektakl utrzymany w konwencji kryminału. Opowiadał o serii dziwnych zdarzeń, które miały miejsce w kamienicy. Zaniepokojeni mieszkańcy wezwali na pomoc detektywa Janusza, który ujawnił intrygę i pomógł mieszkańcom nawiązać nowe relacje. Podczas zajęć dzieci poznawały teatr, wchodząc w role aktorów, scenarzystów, muzyków, scenografów. Odkrywały też tajniki wykorzystania mediów i niekonwencjonalnych form promocji (m.in. przygotowanie programu telewizyjnego, happeningu, parady teatralnej).

Duże wyzwanie, ale warto się z nim zmierzyć. Jeśli nie spróbujesz, to nie będziesz wiedzieć, jak to jest zrealizować autorski projekt Lata w teatrze.

W POGONI ZA...

Realizator: Stowarzyszenie Pomocy Szansa

Miejsce: Kostry Noski

Koordynator: Marta Chruściel

Prowadzący warsztaty: Monika Kwiatkowska, Radek Orłowski,
Sylwia Paszkowska, Ida Magdalena Popławska

Inspiracją do stworzenia warsztatów były publikacja „Niezwyczajne bajki – wyjątkowi są tuż obok” (opracowanie zbiorowe) oraz opowiadanie „Kosmita” Roksany Jędrzejewskiej-Wróbel. Podczas spotkań uczestnicy zostali zaproszeni do szukania własnej przestrzeni. Na początku skupili się na rozwijaniu kreatywności i akceptacji dla własnych pomysłów. Za pośrednictwem kukiełek, pacynek i pantomimy rozmawiali o swoich emocjach, możliwościach, marzeniach. Przyglądali się temu, co już mają, czego im brakuje, do czego chcą dążyć. Zrobili własne wyspy marzeń. Poszukiwali swoich mocnych stron i wzmacniali wiarę we własne możliwości i wartości. Zajmowali się też ciałem jako środkiem komunikacji. Służyły temu m.in. zajęcia rytmiczne, tańce integracyjne, ćwiczenia aktywizujące i improwizacje. Dzięki nim uczestnicy rozwijali poczucie własnego ciała i przestrzeni, a także mieli okazję doświadczyć przynależności do grupy. Tworzyli też swoje etiudy teatralne. Podczas finału zaprosili gości do strefy twórczej. Można było zrobić w niej swój własny rekwizyt, ozdobić maskę teatralną, zagrać w etiudzie. Najważniejszym punktem było jednak zaprezentowanie zespołowej interpretacji bajki o zajączku, który bardzo chciał zostać aktorem, pomimo tego że strasznie seplenił. bardzo chciał zostać aktorem.

Pierwszy raz pracowaliśmy z „brakiem scenariusza” na finał. Dopiero poznanie dzieci i ich możliwości pozwoliło na sprecyzowanie wizji przedstawienia. Wydaje nam się, że praca spontaniczna, podążanie za możliwościami dzieci i wyciąganie tego, co w nich najlepsze, jest najciekawszą formą realizacji zajęć teatralnych. Również po raz pierwszy robiliśmy performance teatralny w terenie, w nowym dla nas miejscu realizacji.

LATO NIEMOŻLIWE

Realizator: Ośrodek Dokumentacji Sztuki Tadeusza Kantora
CRICOTEKA

Miejsce: Kraków

Koordynator: Barbara Pasterak

Prowadzący warsztaty: Aleksandra Barczyk, Julia Basista, Tadeusz Dylawerski, Monika Filipowicz, Jakub Gucik, Basia Iwańska, Agnieszka Kolanowska, Barbara Mglej, Małgorzata Mikulska, Ernest Ogórek, Paulina Owczarek, Piotr Peszat, Mateusz Przyłęcki, Aleksander Wnuk, Paulina Woś-Gucik, Martyna Zakrzewska

Podczas warsztatów prowadzący sprawdzali z dziećmi, jakie możliwości kryją się w codziennych przedmiotach. „Pomniki niemożliwe” Tadeusza Kantora były inspiracją do odkrywania przestrzeni miejskiej. Latająca szafa, most w kształcie wieszaka i krzesło rozsadzające pomieszczenie – to tylko z pozoru coś niemożliwego. Uczestnicy odkryli, że w Cricotece wszystko może się zdarzyć! Razem z muzykami ze Spółdzielni Muzycznej i Krakow Improvisers Orchestra testowano nieoczywiste dźwięki, budowano instrumenty i sprawdzano, co wynika z połączenia przestrzeni i przedmiotów.

Podczas realizacji Lata w teatrze najbardziej zaskoczyło nas, że wszystko zawsze się składa w piękną całość. „Lato niemożliwe” w Cricotece wykroczyło poza ramy projektu i rozrosło się na całe wakacje, infekując energią inne działania w instytucji. Idea niemożliwego w kontekście działań z dziećmi stała się trzonem spójnego programu działań edukacyjnych i performatywnych.

TEATR W MIG

Realizator: Ośrodek Kultury Kraków – Nowa Huta

Miejsce: Kraków

Koordynator: Joanna Augustyniak

Prowadzący warsztaty: Joanna Augustyniak, Zofia Dymitrow, Małgorzata Jakubowska, Agnieszka Karolczyk, Magdalena Pluta, Paulina Szwed

Głównym założeniem projektu było zapoznanie dzieci z teatrem oraz umożliwienie im przejścia przez wszystkie etapy tworzenia przedstawienia – od napisania scenariusza poprzez tworzenie scenografii, trening aktorski, przygotowanie rekwizytów aż do realizacji pokazu finałowego. Tematem przewodnim teatralnego lata realizowanego w Klubie Jędrus Ośrodka Kultury Kraków–Nowa Huta były gesty i to one miały przewagę nad słowami podczas przygotowanego przez dzieci przedstawienia. Uczestnicy zdecydowali się pokazać dotyczący świata zwierząt: jego podobieństwa do świata ludzi, problemu znęcania się nad zwierzętami oraz wymierzania gatunków.

W warsztatach wzięły udział dzieci słyszące i słyszące dzieci niesłyszących rodziców. W ramach teatralnych zajęć przewidziane zostały cztery bloki tematyczne, w tym jeden realizowany w całości przez głuchą instruktorkę w polskim języku migowym. Opiekę pedagogiczną półkolonii sprawowała wychowawczyni biegle posługująca się PJM, co zapewniało komfort komunikacyjny. Cała inicjatywa stworzona i zrealizowana została przez osoby głuche oraz słyszące posługujące się PJM.

Program pozwala realizować wspaniałe, kreatywne zajęcia teatralne dla dzieci ze społeczności defaworyzowanych – dla niektórych to jedna z nielicznych możliwości uczestnictwa w profesjonalnych warsztatach teatralnych, warsztatach cyrkowych, warsztatach języka migowego czy zwiedzaniu teatru.

SEKRET KLĘCZĄCEGO DRZEWA

Realizator: „Dzieci z pasją” Stowarzyszenie Przyjaciół Młodzieżowego Domu Kultury im. Marii Konopnickiej w Krasnymstawie

Miejsce: Krasnystaw

Koordynator: Iza Gawęcka

Prowadzący warsztaty: Alicja Brudło, Beniamin Bukowski, Iza Gawęcka, Tomek Grabowski, Janina Młynek, Dr inż. Małgorzata Przeglasińska, Anna Sadowska, Klaudia Waryszak-Lubaś, Magda Zaworska, Agnieszka Żuk-Słabek

W 2018 roku Krasnystaw zyskał sławę dzięki udziałowi w konkursie Drzewo Roku. Ten tytuł przypadł klonowi jesionolistnemu o charakterystycznym „klęczącym” kształcie. Drzewo liczy 66 lat i znajduje się na rynku w Krasnymstawie. To właśnie ono (oraz książka „Sekretne życie drzew”) było główną inspiracją do działań grupy.

Założeniem projektu było dotarcie do dzieci za pomocą działań teatralnych oraz posługiwanie się symbolem lasu i drzewa. Poprzez odwołanie się do dziecięcej fascynacji światem przyrody i wykorzystanie metafor prowadzący zachęcali dzieci i młodzież do rozmowy na temat samotności i przyjaźni, solidarności i podziałów w społeczeństwie. Praca odbywała się w dwóch grupach: scenograficzno-kostiumowej i aktorskiej. Zwieńczeniem dwutygodniowych działań był spektakl, który miał swoją premierę na rynku w Krasnymstawie – przy klęczącym drzewie.

**To pełne emocji,
ale piękne doświadczenie.**

PO DRUGIEJ STRONIE LUSTRA

Realizator: Fundacja TIFF Collective

Miejsce: Krzywaniec

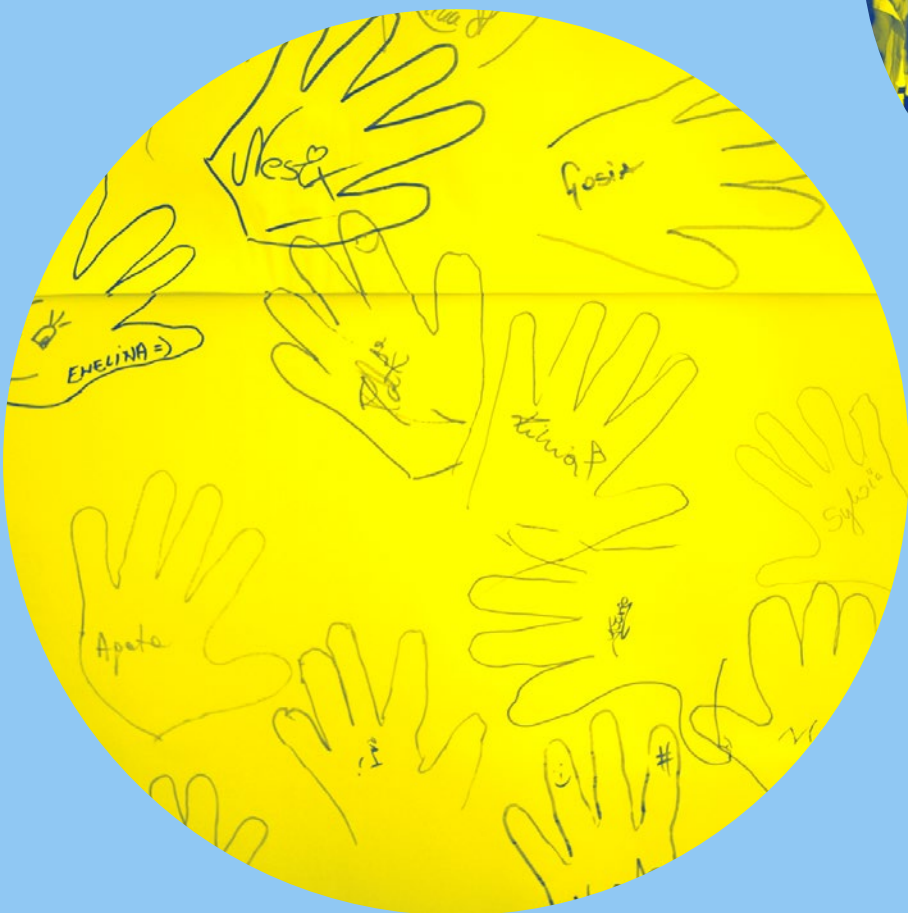
Koordynator: Agnieszka Bresler

Prowadzący warsztaty: Agnieszka Bresler, Jakub Drzastwa, Paulina Anna Galanciak, Iwona Konecka, Magdalena Mróz

Fundacja TIFF Collective we współpracy z Kolektywem Kobietostan skierowała projekt teatralny do dzieci kobiet osadzonych w Zakładzie Karnym w Krzywaniu pod Zieloną Górą oraz do dzieci wychowawców zatrudnionych na terenie zakładu. W przywieziennym kompleksie hotelowym dzieci wzięły udział w warsztatach teatralnych, muzycznych i plastycznych zakończonych spektaklem. W procesie budowania pokazu towarzyszyły im matki, zarówno te osadzone, jak i te zatrudnione w zakładzie, pomagając w szyciu kostiumów, przygotowywaniu scenografii czy budowaniu scen. Ostatniego dnia projektu zespół warsztatowy wszedł na teren więzienia, by przekształcić surową i nieprzyjazną salę widzeń w przestrzeń teatralną, fantastyczny świat szachów, magicznych postaci i alternatywnej rzeczywistości, podążając za opowieściami z książki „Alicja po drugiej stronie lustra” Lewisa Carrolla. Historia Alicji – przepisana na nowo dziecięcą ręką, wypełniona autorskimi piosenkami, wierszami i poematami – przemieniła się w opowieść o sile odwagi i wyobraźni, o odbudowie zerwanych więzi i relacji. Widzami finałowego pokazu byli inni osadzeni, pracownicy administracji więziennej, kuratorzy, rodziny dzieci uczestniczących w projekcie oraz przedstawiciele lokalnych władz i mediów. Spektakl wypełnił przestrzeń więzienia: jego poszczególne sceny rozgrywały się przed bramą główną, na dziedzińcach, korytarzach i spacerniaku, by wreszcie doprowadzić publiczność

do przemienionej w teatralną scenę sali widzeń. Teatr stał się na czas pokazu narzędziem pozwalającym odczarować to miejsce – sprawić, by stało się ono niesamowite, niezwykle oraz wypełnić je dziecięcą wiarą, wyobraźnią i energią.

Największym sukcesem naszego projektu była trwała i znacząca odbudowa relacji dzieci z matkami poprzez wzmocnienie w uczestnikach ich poczucia własnej wartości, siły, możliwości, talentu i wypełnienie potrzeby akceptacji.

JESTEM, WIĘC WYBIERAM

Realizator: Gminny Ośrodek Kultury w Krzywem

Miejsce: Krzywe

Koordynator: Joanna Jakubowska

Prowadzący warsztaty: Izabela Gejdel, Adrianna Krymska,
Miroslawa Krymska, Pamela Leończyk, Katarzyna Pstrzoch,
Aleksandra Skorupa

Kim jest dziecko w świecie? Jak można je kształtować, nie naruszając jednocześnie jego autonomii? Jak podejmowane są wybory i co ma na nie wpływ? Jak budować pewność siebie dziecka do stanowienia o sobie i o swoich poglądach? Uczestnicy poszukiwali odpowiedzi na te pytania. Autorzy projektu wyszli z założenia, że ważne jest pokazanie dzieciom, że mają wpływ i mogą decydować o swoich wyborach, wyznaczać granice w sytuacjach społecznych, mówić o potrzebach. Podczas spotkań warsztatowych wspólnie tworzyli bezpieczną przestrzeń, w której uczestnicy i uczestniczki mieli realny wpływ na proces powstawania spektaklu teatralnego. Dzięki przekazaniu decyzyjności w ręce dzieci, urzeczywistniło się ich poczucie sprawczości. Utwierdziły się w swojej wewnętrznej mądrości i intuicji, która stanowi siłę twórczą. Uczestnicy wzięli udział w: dniach otwartej wymiany, podczas których wszyscy dzielili się umiejętnościami, warsztatach integracyjno-twórczych, warsztatach opowieści, filmowych, improwizacji teatralnej i scenograficznych. Projekt podsumowały zajęcia skierowane na realizację pokazu finałowego.

Lato w teatrze to wyjątkowa okazja, by nauczyć się lepiej słuchać i reagować na potrzeby dzieci, bardziej wnikliwie analizować ich postrzeganie świata, sztuki, teatru. Wspólna praca z dziećmi nad spektaklem to odkrywanie i uwalnianie ich potencjału twórczego, możliwość czerpania z naturalnych cech, emocji, zachowań i umiejętności dzieci.

MUZEUM OSOBLIWOŚCI

Realizator: Gminny Ośrodek Kultury w Lanckoronie

Miejsce: Lanckorona

Koordynator: Anna Kania

Prowadzący warsztaty: Dominika Byrska, Aleksandra Denkowicz,
Alla Maslovskaya, Małgorzata Mirek, Ewa Oremus,
Barbara Wojtkowiak, Mateusz Wróbel

Podczas realizacji projektu prowadzący i uczestnicy zastanawiali się, czy obrazy deformacji, mutacji, monstrualności ciała mogą pomóc w oswojaniu lęków, a także uczyć akceptacji i tolerancji wobec odmienności ciał innych. Jak może czuć się potwór – czy jest potężny, wszechmocny, budzący strach i grozę czy może odrzucony, zepchnięty na margines, brzydzący się swoim własnym ciałem? Uczestnicy tworzyli swoje potwory i opisywali ich historię i przygody. Budowali duże formy, które brały udział w paradzie osobliwości. Dzięki malowaniu twarzy i ciał, uczestnicy mogli wejść w skórę wymyślonej przez siebie osobliwości. Podczas finału każdy bohater opowiadał widzom swoją historię. Pokaz składał się z: jednonominutowych rzeźb, krótkich etiud, mini spektakli cieniowych i koncertu potwornych utworów.

**Lato w teatrze może sprawić,
że czyjeś wakacje będą
wyjątkowe.**

#3XL – WARSZTATY TEATRALNE LUBARTOWA

Realizator: Lubartowski Ośrodek Kultury

Miejsce: Lubartów

Koordynator: Edmund Kuryluk

Prowadzący warsztaty: Małgorzata Adamczyk, Hanna Linkowska,
Edmund Kuryluk, Dorota Porowska, Paweł Romańczuk

„#3XL” dotyczył odkrywania i tworzenia historii miasta. Młodzież tworzyła teatralny obraz Lubartowa. Tytuł projektu dotyczył troistości działań i tematów. Po pierwsze, młodzież poznawała historię poprzez spotkania z seniorami i odnajdywanie opowieści. Po drugie młodzi ludzie konfrontowali się ze sobą oraz wybitnymi jednostkami współcześnie żyjącymi. W ostatnim etapie uruchamiali kreatywność, by stworzyć wizję przyszłości miasta. Materiał ułożył się w mapę życia miejscowości na zasadzie „wczoraj–dziś–jutro”, która stanowiła szkielet do tworzenia i poszukiwania form wyrazu teatralnego. Jednocześnie młodzież zdobywała wiedzę na temat różnych możliwości kreowania działań teatralnych w ramach trzech ścieżek warsztatowych. Pierwsza opierała się na pedagogice teatru, druga – na działaniach z zakresu teatru ruchu i ruchu konceptualnego oraz na improwizacji muzycznej, trzecia – na działaniach z wykorzystaniem współczesnych mediów. Młodzież stworzyła dźwiękową i wizualną mapę miasta, a przede wszystkim stworzyła obraz siebie w trzech przestrzeniach czasowych Lubartowa.

Metoda działania nie jest łatwa, ponieważ nie można niczego zaplanować z góry na sto procent. Ale wydaje się, że bazowanie na tym, co daje nam młodzież, jest najbardziej twórcze, najciekawsze i wyklucza naginanie dzieci do materiału. Daje im to totalną wolność tworzenia.

BEZ GĘBY

Realizator: Biblioteka – Centrum Kultury i Promocji Gminy Lubiewo

Miejsce: Lubiewo

Koordynator: Izabela Kotłęga

Prowadzący warsztaty: Mona Grabarek, Rafał Kołacki,
Stefan Kornacki, Mike Ortalion, Andrzej Poprostu, Wojtek Sikora

Inspiracją do warsztatów była gombrowiczowska „gęba” i współczesne sytuacje społeczne, w których młodzież i dzieci doświadczają tzw. „zakładania gęby”. Twórcy nawiązywali w ten sposób do budowania własnego wizerunku w internecie i podporządkowywania się opiniom innych. Zaprosili dzieci i młodzież do przestrzeni, w której mogli zrzucić „gębę”. Celem było stworzenie potrzeby bycia uczciwym wobec samego siebie. Półkolonie rozpoczęto od działań integracyjnych: wspólnych zabaw i rozgrzewek teatralnych. Następnie powstały: hymn i dwa murale, z których jeden stanowił scenografię finałowego pokazu. Uczestnicy sami budowali role podczas warsztatów teatralnych, a w ramach działań promocyjnych rozklejali wlepki z „gębami” i prowadzili sondę na plaży. Finałowe pokazy stanowiły summę wszystkich działań i miały formę happeningów. Z okrzykiem „Lato w teatrze” uczestnicy przeszli ulicami Lubiewa i plażą w Bystawiu.

Ważne jest budowanie relacji oraz praca zespołowa już na etapie pisania wniosku. Wszelkie niedopowiedzenia, które powstaną na etapie tworzenia koncepcji, znajdują ujście w trakcie realizacji zadania. Osobiście polecam metodę zarządzania projektem „Dragon Dreaming”, która idealnie wpasowuje się w ideę programu Lato w teatrze.

WYDŹWIĘKI

Realizator: Fundacja Da Radę

Miejsce: Nysa

Koordynator: Agnieszka Juszczyk

Prowadzący warsztaty: Marcin Bors, Agnieszka Juszczyk, Sebastian Juszczyk, Małgorzata Kulczycka, Matt Parker, Agata Szmytka, Jacek Szymkiewicz vel Budyń

Projekt służył odczarowaniu i zaczarowaniu muzyki. Uczestnicy doświadczyli zabawy z dźwiękami, zastanawiali się, czym muzyka może być, jak oddziałuje na ludzi i co można wyrazić za jej pomocą. Prowadzący z uczestnikami zatrzymywali się i wsłuchiwali w otaczające ich dźwięki. Inspiracją do wyboru obszaru pracy były książki: „12 półtonów. Książka o muzyce” Zuzanny Kisielewskiej oraz „MUZYKA, możesz usłyszeć zygzaki, krajobrazy i dźwięki” Michała Libery i Michała Mendyka, która mówi m.in. o muzyce w dżungli, w mieście i w ciele. Młodzież doświadczała, że nieustannie otaczają ją przeróżne odgłosy. Nawet w zupełnej ciszy można usłyszeć własny oddech czy bicie serca. Poszukiwania i odkrycia uczestnicy przekładali na język teatru, ruchu, muzyki, multimediiów i plastyki. Efektem działań był pokaz. Dzieci stworzyły orkiestrę z różnych przedmiotów, tańczyły układ choreograficzny, którego źródłem były imiona migowe każdego z uczestników, śpiewały i grały własne utwory. Pokazali też eksperymenty dźwiękowe, filmy i animacje oraz etiudy teatralne o dźwiękach.

Ważne, by zespół prowadzących był zgrany, znał cel i idee programu, które mówią o tym, że największe znaczenie ma nie efekt pokazu finałowego, ale czas, w którym dzieci mają przestrzeń do doświadczenia, kreatywności, dialogu oraz przede wszystkim zabawy twórczej.

ORANŻADA W SŁOŃCU. ŁYK PRZYSZŁOŚCI.

Realizator: Centrum Kultury i Promocji Gminy Strzyżewice
z siedzibą w Piotrowicach

Miejsce: Piotrowice

Koordynator: Tomasz Hanaj

Prowadzący warsztaty: Patryk Czyżewski, Tomasz Hanaj,
Sylwia Lasok, Patrycja Pieszak, Arkadiusz Ziętek

Młodzież coraz częściej stawia sobie pytania związane ze startem w dorosłe życie: dotyczące codziennego funkcjonowania w społeczeństwie i swojej roli w przyszłości. W ramach dialogu międzypokoleniowego młodzież zaprosiła byłych pracowników Państwowego Ośrodka Maszynowego do rozmowy o przeszłości, ale też pytała o wymarzoną społeczność – czego im brakuje, jakie mają potrzeby, marzenia, plany. W wyniku tych spotkań, uczestnicy wypracowali swoją wizję społeczeństwa przyszłości – dostrzegli zalety integracji społecznej, współdziałania, kulturalnego zachowania, wspólnoty sąsiedzkiej. Młodzieży zależy na czystym i pozbawionym uprzedzeń świecie. Bierze los w swoje ręce, jednak liczy na wsparcie dorosłych. Podczas finałowego pokazu uczestnicy podróżowali wehikułem czasu stworzonym z byłej maszyny rolniczej, który przenosił ich w różne epoki.

Największym sukcesem naszego projektu była duża liczba uczestników, a także utożsamianie się mieszkańców z działaniami podejmowanymi przez młodzież.

MARIAN KRUCZEK

ROZBUDZA WYOBRAŹNIĘ

Realizator: Fundacja Bieszczadzka

Miejsce: Płowce

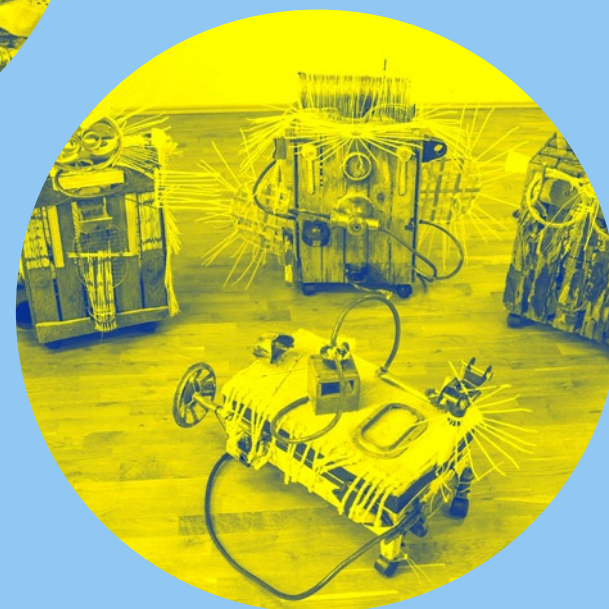
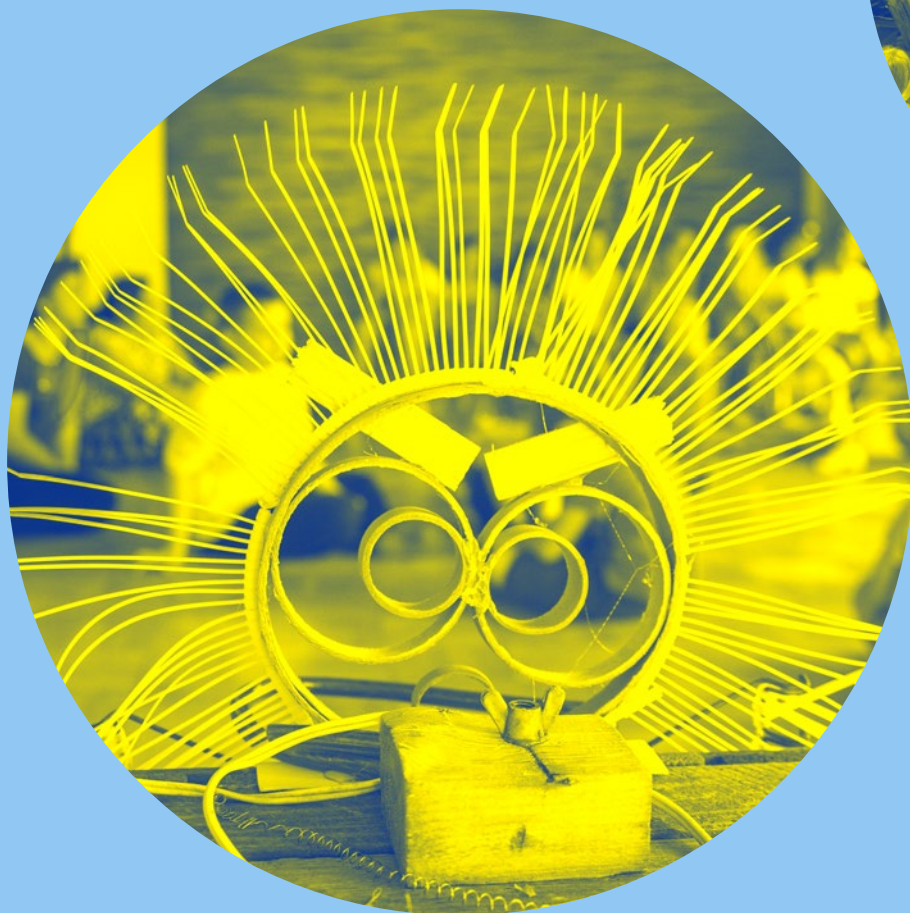
Koordynator: Paulina Kozłowska

Prowadzący warsztaty: Malgorzata Haduch, Tatiana Logoida,
Sebastian Molski, Aleksander Wnuk

Tematem projektu była twórczość Mariana Kruczka, artysty urodzonego w Płowcach k. Sanoka. Był on indywidualnością, tworzył kompozycje z różnych materiałów, miał szerokie doświadczenie w malarstwie i działaniach teatralnych. Osią projektu była praca z przedmiotami. Dzieci wyruszyły w obchód po okolicznych domach, nawiązały kontakt z mieszkańcami wsi, pozierały od nich niechciane, nieużyteczne przedmioty i nadały im nowe znaczenie poprzez proces twórczy. Wzorem artysty dzieci odwiedziły zakład samochodowy, aby zebrać metalowe części do swoich kompozycji. Uczestnicy półkolonii pracowali w czterech pracowniach: teatralnej, muzycznej, choreograficznej, i scenograficznej. Poprzez analizę i inspirację dziełami Kruczka w tematykę warsztatów włączono zagadnienia pracy nad formą, fakturą oraz kompozycją. Podstawowym środkiem wyrazu stały się przedmioty – ożywione, zmienione w pacynki, rekwizyty, instrumenty.... Uczestnicy wydobywali z nich dźwięki i nagrywali je. Powstała akustyczna orkiestra dyrygowana i solowe choreografie bazujące na postaciach z dzieł Kruczka.

Zajęcia zachęcały uczestników do różnych sposobów obcowania ze sztuką. Warsztaty zakończyły się finałem, który przybrał formę zwiedzania „Dziwnego Muzeum”, a eksponatami były rzeźby zbudowane przez dzieci w pracowni scenograficznej.

**Istotne jest przygotowanie
kadry projektu, aby wspólnie
budować jego cel i wizję.
Lato w teatrze wymaga
otwartości, także od prowa-
dzących, zmieniania swoich
metod pracy pod kątem
prowadzenia warsztatów.**

SEN NOCY LEŚNEJ

Realizator: Ośrodek Kultury PomPA

Miejsce: Pomiechówek

Koordynator: Marlena Dziedzic-Nawrocka

Prowadzący warsztaty: Marine Chaussin, Begüm Çetin, Chia Hao, Monika Rejtner, Dominika Ruta, Jennifer Soto, Sabela Suevos Fernández, Paulina Szczęsna, Anna Tomaniak, Agnieszka Żuławnik

W projekcie połączono działania teatralne ze światem przyrody. Zajęcia prowadzili instruktorzy z Polski, a także wolontariusze z różnych krajów świata (którzy pracują na co dzień w Pomiechówku i innych okolicznych miastach). Wnieśli oni do projektu swoją unikalną wrażliwość i kulturę. Warsztaty teatralne i końcowy spektakl odbyły się w wyjątkowym miejscu położonym nad Wkrą. Główną inspiracją była książka Emilii Dziubak „Rok w lesie” – plansze z niej są częścią instalacji w Parku Dolina Wkry. Przemiany, przygody i perypetie zwierząt stały się punktem wyjścia do improwizacji i teatralnych aktywności. Pod okiem instruktorów dzieci stworzyły własne opowieści związane z różnymi gatunkami zwierząt. Pomogły im w tym zajęcia muzyczne, plastyczne, teatralne i przyrodnicze. Końcowy pokaz był rodzajem spaceru. Pięciu przewodników oprowadziło widzów po parku i miejscach animacji, gdzie prezentowano działania związane z różnymi historiami zwierząt. Widzowie również mogli się włączać w działania artystyczne. Finał odbył się na polanie – wszyscy uczestnicy zaśpiewali leśną piosenkę, której tekst i melodie opracowali sami.

Jest to wydarzenie, w którym swoje pomysły mogą zrealizować dzieci, tworząc własny i niepowtarzalny spektakl.

NIBYTEATR

Realizator: Fundacja Uskrzydleni

Miejsce: Poznań

Koordynator: Maria Wojciechowska-Hamik

Prowadzący warsztaty: Agnieszka Górską-Tomaszewska,
Bernarda Grzywacz-Nowicka, Karolina Janowicz, Hanna Kieryk,
Ewelina Kluzowicz, Łukasz Krajewski, Jakub Wilczek,
Maria Wojciechowska-Hamik, Grażyna Wydrowska

Działania stanowiły kontynuację wieloletniej pracy teatralno-multi-medialnej z dziećmi zagrożonymi wykluczeniem społecznym. Dzięki zaangażowaniu pedagogów kultury projekt odmienił codzienność podopiecznych Świetlicy „Nibylandia”. Inspiracją była postać Małego Księcia, który na każdej planecie odnajdywał nową prawdę o istnieniu. W „Nibyteatrze” dzieci oswoiły przestrzeń wokół siebie, dzięki czemu lepiej ją zrozumiały i mogły przedstawić ją gościom zaproszonym na spektakl. Instruktorzy i pedagodzy stymulowali proces twórczy, ale to do uczestników należało stworzenie koncepcji przedstawienia), scenografii, wybranie mediów oraz dialogów, które wypowiedziały przed widzami – tak, aby wszystko, co zostało pokazane, było naprawdę ich. Stworzono hymn Galaktyki, łączący odległe planety i łągodzący obyczaje. Nagrane wypowiedzi pokazano w formie wideo i niejednemu widzowi stanęły łzy w oczach, kiedy przypomniał sobie swoje dzieciństwo i marzenia, które zostawili na „odległych planetach”.

Dzieci dysponują niesamowitym potencjałem, jeśli tylko da się im na to przestrzeń i czas! Nie bój się, teatr otwiera oczy i serce.

WARCHOŁY I CHYTRE BABY

Realizator: Miejski Ośrodek Kultury „Amfiteatr”

Miejsce: Radom

Koordynator: Alicja Gryz-Wasil

Prowadzący warsztaty: Monika Kinga Bobienko, Michał Grosiak,
Karolina Suchodolska, Mateusz Tymura, Patryk Walczak

Tytuł projektu z zamierzenia miał być intrygujący i kontrowersyjny. Warsztaty były teatralną próbą zmierzenia się ze stereotypami dotyczącymi Radomia, z negatywnymi skojarzeniami i przedstawianiem miasta m.in. jako „stanu umysłu”. Za cel projektu obrano przeciwdziałanie stygmatyzacji społecznej w wymiarze indywidualnym i zbiorowym oraz budowanie w uczestnikach poczucia własnej wartości i dumy z Radomia i regionu. Udział w projekcie miał rozbudzać ciekawość młodych ludzi dotyczącą historii miejsca, w którym żyją. Główny nacisk położony był na wykorzystywanie technik improwizacji oraz technik dramowych, które rozbudzają kreatywność uczestników. Dużym zainteresowaniem cieszyły się działania multimedialne. Uczestnicy nakręcili reportaże, które dały świadectwo ich dumy z Radomia. Praca odbywała się w czterech grupach: aktorskiej, muzycznej, tanecznej i multimedialnej. Powstała godzinna opowieść o Radomiu, która wzruszyła niejednego widza.

**Podczas realizacji Lata
w teatrze najbardziej
zaskoczyło nas, że to, co
na początku wydawało się
niemożliwe, stało się realne.**

SZKOŁA NIEPOTRZEBNYCH UMIEJĘTNOŚCI IM. BARBARY ZDUNK

Realizator: Teatr Ochoty

Miejsce: Reszel

Koordynator: Alicja Brudło

Prowadzący warsztaty: Alicja Brudło, Matylda Górską,
Wiktor Korzeniewski, Karolina Kowalczyk, Sebastian Świąder,
Urszula Zabłocka

Szkoła Niepotrzebnych Umiejętności to miejsce z komiksu Wojtka Wawszczyka „Pan Żarówka”, które stało się inspiracją do pracy z młodzieżą wokół inności i wyjątkowości. Groteskowy, czarno-biały świat komiksu zapoczątkował wspólne tworzenie opowieści o dziwnej szkole, której uczniowie zdobywają zupełnie niepotrzebną wiedzę. Również w szkole, tylko tej prawdziwej, uczestnicy nocowali i działali, układając choreografię, tworząc scenografię i kostiumy oraz komponując utwory i piosenki w ramach otwartych pracowni. W grupach mieszanych wiekowo brali udział w warsztatach dramatycznych, aktorskich, cyrkowo-ruchowych, muzyczno-dźwiękowych oraz plastycznych. W pierwszym tygodniu pracy, w wyniku improwizacji teatralnych, powstała większość sylwetek bohaterów oraz zarys fabuły spektaklu. Przełomowa dla tworzenia historii okazała się... przestrzeń! Dzięki fantazjowaniu na temat konkretnych pomieszczeń szkoły i sposobów przechodzenia pomiędzy nimi, pojawiały się kolejne pomysły na zdarzenia, które uwzględniono w spektaklu.

Przełożenie ich na grę aktorską oraz język wizualny stało się zadaniem, na którym uczestnicy i prowadzący skupili się w drugim tygodniu. Dla powodzenia projektu kluczowa była ścisła współpraca teatru ze szkołą.

W skład kadry weszły zarówno osoby znane młodzieży z zajęć szkolnych, jak i prowadzący z zewnątrz. Dzięki temu już od pierwszego dnia wspólna praca była odkrywczą i przynosiła nowe wyzwania, z jednoczesnym zachowaniem poczucia bezpieczeństwa wśród uczestników i kadry. Na takiej podstawie można było naprawdę wiele zbudować!

INNE PLEMIE

Realizator: Stowarzyszenie Inicjatyw Kulturalnych Tartak

Miejsce: Sejny

Koordynator: Elżbieta Chrulska

Prowadzący warsztaty: Emilia Adamiszyn, Julia Andruszko, dr Elżbieta Chrulska, Agnieszka Doberska, Marzena Dzienisiewicz, Klaudia Kozakiewicz, Justyna Kulikowska, Magdalena Sęk, Anna Stokłosa

Uczestnicy warsztatów to dzieci i młodzież oraz dorosłe osoby niepełnosprawne z Warsztatów Terapii Zajęciowej Regionalnego Stowarzyszenia Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Sejnach. Proponowane działania warsztatowe dostosowane zostały do zainteresowań uczestników, a spektakl tworzony był wspólnie. W rezultacie prowadzonych badań terenowych powstały: fotograficzny „Atlas osobliwości naszego miasta” —(subiektywny zbiór inności i detali z życia codziennego) oraz rzeźba wykonana ze śmieci znalezionych podczas akcji sprzątnięcia miasta. Ponadto uczestnicy rozwijali swoje talenty fotograficzno-filmowe na kanale „TV inne plemię” dostępnym na Youtube. Zorganizowano również otwarty piknik-festyn połączony z poczęstunkiem, animacjami i tańcami oraz wspólnymi zdjęciami zmienianymi w monidła. Uczestnicy przygotowywali też zaproszenia, plakaty, maski i dekoracje. Poprzez działania teatralne w widoczny sposób przełamane zostały na scenie bariery.

Lato w teatrze daje szansę na przeżycie wspaniałej przygody artystycznej: grono ludzi otrzymuje czas i przestrzeń, by wzajemnie tworzyć, czerpać radość i siłę ze współpracy. Nawet jeśli jesteście debiutantami – odważnie spróbujcie wybrać temat, który porusza Wasze emocje. Gwarantujemy, że podobnie jak my zapragniemy kontynuacji działań w kolejnych edycjach.

WYSPA

Realizator: Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach

Miejsce: Skierniewice

Koordynator: Katarzyna Pągowska

Prowadzący warsztaty: Katarzyna Chojecka,
Adam Karol Drozdowski, Iwona Konecka, Aleksandra Nykowska,
Ilona Paluchowska, Katarzyna Pągowska, Anna Sadowska

Skierniewickie osiedle Rawka to część miasta, w której bloki z wielkiej płyty sąsiadują z domkami jednorodzinnymi. Otacza je las (oddzielający osiedle od reszty miasta), rezerwat przyrody rzeki Rawki, małe wioski oraz tory kolejowe do Warszawy. Właśnie w takich okolicznościach prowadzący pracowali twórczo z dziećmi z lokalnej szkoły podstawowej mieszkającymi na tym osiedlu oraz w okolicznych wsiach. Interesowała ich perspektywa mieszkania w przestrzeni bliskiej jednocześnie przyrodzie i miastu. Wspólnie badano napięcie między radością, która płynie z mieszkania w otoczeniu natury i w stosunkowo niewielkiej społeczności, a aspiracjami do życia w mieście lub po prostu – marzeniami o byciu gdzieś indziej czy byciu kimś innym. Główną inspiracją była „Wyspa” – książka João Gomesa de Abreu oraz Yary Kono. Warsztaty były przygodą w konstruowaniu budowli: mostów, baz, szałasów. Dzieci pod okiem instruktorów tworzyły również własne opowieści i piosenki. Te wakacyjne spotkania były z jednej strony przygodą małych inżynierów zmagających się z materią i tworzących własne formy architektoniczne, z drugiej – działaniem małych filozofów szukających przeciwieństw w otaczających ich świecie oraz ich połączeń.

Lat w teatrze to intensywne doświadczenie, które daje szansę na rozwój nie tylko uczestnikom warsztatów, ale też prowadzącym. To cudowna wakacyjna przygoda.

KLUP KLUP KLUB

Realizator: Stowarzyszenie Promocji Artystycznej

Miejsce: Solniki

Koordinator: Dagmara Sowa

Prowadzący warsztaty: Tomasz Adamski, Paweł Chomczyk,
Krzysztof Kiziewicz, Szymon EsDwa Kubas, Dagmara Sowa

Podczas warsztatów uczestnicy mieli okazję przetworzyć przestrzeń Siedliska Kultury Solniki 44 w artystyczny KLUB. „Pokoje”/„obszary”/„tereny” stały się przestrzenią wypowiedzi poprzez sztukę. Motywacje uczestników do odpowiedzialnej pracy w grupie były podsypane przez prowadzących zadaniami związanymi z tworzeniem nowoczesnych środków wyrazu (w sferze muzycznej, wizualnej i performatywnej). Uczestnicy pod okiem profesjonalnego DJ’a zapoznawali się z elementarną wiedzą na temat tworzenia i miksowania muzyki. Para prowadzących blok zajęć wizualnych wprowadziła dzieci i młodzież w świat rozmaitych form filmowych i VJingu (tworzenia i miksowania obrazów filmowych adekwatnie do muzyki). Zawodowi twórcy teatralni pracowali nad elementami performatywnymi (scenami, uruchamianymi instalacjami etc.), które splotły się z działaniami natury wizualno-muzycznej. Co powstało finalnie? Leśny pokój, w którym opowiadano o historii aktywizujące wszystkie zmysły, filmowe projekcje bazujące na formach plastycznych, interaktywne działania z publicznością, działania muzyczne z użyciem multimedialnych... To tylko kilka elementów, które złożyły się na osobliwy artystyczny Klub Solniki 44. Miejsce to stało się platformą dialogu zarówno pomiędzy samymi twórcami, jak i twórcami oraz zaproszonymi gośćmi.

Nie staraj się mieć lepszych pomysłów niż uczestnicy.

NIEZWYKŁA PRZYGODA Z NATURĄ

Realizator: Fundacja Sztuki „JAW DIKH”

Miejsce: Spisz / Czarna Góra

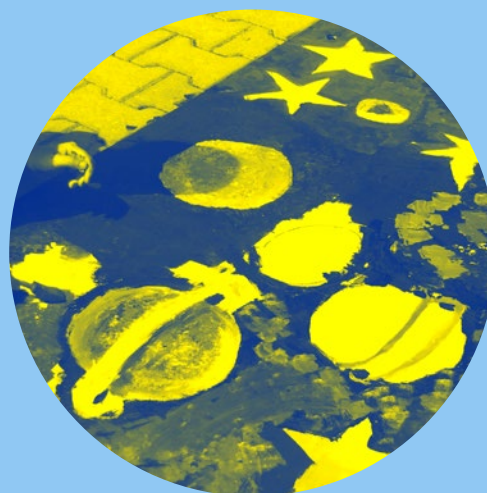
Koordynator: Małgorzata Mirga-Tas

Prowadzący warsztaty: Bogumiła Delimata, Noemi Łakatosz, Delfin Łakatosz, Alla Maslovskaya, Małgorzata Mirga-Tas, Stanisława Mirga, Agata Patykowska

Inspiracją dla projektu były książki: „Niezwyczajne przyjaźnie w świecie roślin i zwierząt” Emilii Dziubak oraz „Mały książę” Antoine’a de Saint-Exupéry’ego. Dzieci nie tylko poznawały świat przyrody i zwierząt, ale przede wszystkim siebie. Stawiały pytania o to, czym jest przyjaźń, jakie cechy powinien mieć najlepszy przyjaciel i co w przyjaźni jest najważniejsze. Dzięki wdrożeniu w projekt akcentów romskich (pieśni, wierszy, tańców i kulinariów) poznawały kultury, zwyczaje i odmienności w otaczającym świecie.

**Lato w teatrze daje dzieciom
sporo radości i szczęścia.**

WAKACJE MARZEŃ – STASZOWSKIE WARSZTATY TEATRALNE

Realizator: Staszowski Ośrodek Kultury

Miejsce: Staszów

Koordynator: Dominik Rożek

Prowadzący warsztaty: Patryk Lichota, Maria Łozińska, Agata Łukaszewicz, Zofia Małkiewicz Daszkowska, Monika Nitkiewicz-Mitrut, Marta Rolska

Grupa staszowskich dzieciaków zbierała legendy miejskie i tworzyła własne. Podczas warsztatów zmierzyły się z tematem przestrzeni. Zaczęły od zbadania sposobu funkcjonowania tej kategorii w sztuce współczesnej. To działanie pozwoliło im kolektywnie opracować scenariusz widowiska. Pomogły w tym następujące warsztaty: muzyczne (ćwiczenia słuchowe, elementy poezji dźwiękowej, wzmocnienie aspektów sonorystycznych głosu, budowanie mikrofonów piezoelektrycznych, tworzenie instrumentów muzycznych z odpadków, obsługa programów do tworzenia oraz nagrywania muzyki, przygotowanie do realizacji dźwięku na żywo, nagrania terenowe, podstawy edycji wideo, obsługa kamery, oświetlania i efektów specjalnych), video (teatr tańca, film, fotografia i grafika), scenograficzne (działania performatywne, projektowe oraz plastyczne), choreograficzne (techniki improwizacji ruchowej) oraz aktorskie (gry i zabawy teatralne, śpiew, ćwiczenia dykcyjne, artykulacyjne, oddechowe, elementarne zadania aktorskie, trening aktorski). Uczestnicy żyli się ze sobą i zintegrowali.

Największym sukcesem naszego projektu jest stworzenie zespołu dzieci i młodzieży, który z dużą przyjemnością, kreatywnie i w ścisłej współpracy pracował ze sobą przez dwa tygodnie.

PO DRUGIEJ STRONIE OKNA

Realizator: Miejsko–Gminny Ośrodek Kultury i Rekreacji w Strzelnie

Miejsce: Strzelno

Koordynator: Agnieszka Dąbrowska

Prowadzący warsztaty: Agnieszka Dąbrowska,
Aleksandra Habowska, Magdalena Jasińska, Karolina Kaja Kant,
Arkadiusz Kubiak, Maja Olejnik, Aleksandra Pachnik,
Sylwia Rajkowska, Agnieszka Zakrzewska

Dzieci i młodzież wzięły udział w wybranych przez siebie warsztatach łączących różne dziedziny artystyczne – finałem było przygotowanie na rynku w Strzelnie imprezy „Po drugiej stronie okna”. Na wydarzenie to zostali zaproszeni mieszkańcy miasta oraz rodziny, przyjaciele i znajomi uczestników. Dzięki dzieciom rynek strzeleński ożył na kilka godzin. Podczas zajęć dzieci odkrywały swoje talenty artystyczne i społeczne, poznawały sposoby rozwijania pasji, budowały nowe więzi, uczyły się pracy w zespole, przede wszystkim zaś odkrywały, że po drugiej stronie okna może być bardzo ciekawie i nie należy się tego bać. Przez włączenie do działań osób ze spektrum autyzmu, grupa stała się bardziej różnorodna i mogła doświadczyć wielu perspektyw patrzenia na świat. Na czas finału dzieci zorganizowały różne kąciki: fotograficzny, plastyczny, teatralny, gier i zabaw, karaoke oraz z własnoręcznie przygotowanym słodkim poczęstunkiem.

Największym sukcesem naszego projektu jest dobra praca zespołu projektowego skupionego na procesie, a nie na efekcie, a także zorganizowanie szkolenia dla kadry, które poprzedziło warsztaty dla dzieci.

PRZEZ TEATR DO GWIAZD

Realizator: Fundacja PRO FUTURO

Miejsce: Sułkowice

Koordynator: Andrzej Pietyra

Prowadzący warsztaty: Aleksandra Denkowicz, Marta Hankus,
Piotr Idziak, Dominika Kaczmarek, Beata Klimkowska,
Agnieszka Polańska, Mateusz Wróbel

Impulsem do działania stało się obserwatorium astronomiczne budowane w pobliskiej szkole. Projekt poświęcony był historii Elżbiety Heweliusz, pierwszej polskiej astronom i żony Jana Heweliusza. Bazą była książka Anny Czerwińskiej-Rydel „Którędy do gwiazd?”. Temat dał podstawę do dyskusji o sprawach najważniejszych: własnym rozwoju, odkrywaniu nowego, walki z wykluczeniem oraz miłości na otwartych, równych zasadach. Działania realizowano w trzech lokalizacjach na terenie Sułkowic-Łęgu, w których funkcjonowały trzy Laboratoria: Konstruktorskie, gdzie projektowano i budowano instrumenty astronomiczne; Kartograficzne, gdzie badano atlasy nieba i na ich bazie tworzone własne niezwykle konstelacje gwiazdne; Rekonstrukcyjne, gdzie przygotowano komiks i muzyczną opowieść o Heweliuszach. W działaniach warsztatowych uczestnicy z prowadzącymi korzystali ze środków teatru plastycznego: teatru cieni, teatru papieru oraz obiektów, a także tworzyli muzykę. Podczas finału dzieci zabrały licznie zgromadzonych widzów w podróż rakieta po trzech planetach zlokalizowanych w każdym z miejsc warsztatów. Projekt pokazał, jak wielką moc daje praca z dziećmi!

**Szczególnie dla nas ważne
jest to, że możemy pracować
w małych miejscowościach,
pomagamy odkryć inną
przyszłość dla wielu z dzieci
uczestniczących w projekcie.**

W LABIRYNCIE ZMYŚŁÓW – PO NITCE DO SIEBIE

Realizator: Suwalski Ośrodek Kultury

Miejsce: Suwałki

Koordynator: Mirosława Krymska

Prowadzący warsztaty: Izabela Giczewska, Adrianna Krymska,
Mirosława Krymska, Małgorzata Makowska, Karina Sosnowska,
Agata Włodarczyk-Bucharowska

Inspiracją do zajęć stał się Teatr Labiryntu Sensorycznego – praca antropologa teatru Enrique Vargasa opracowana przez reżysera Iwana Brioca. Podczas interdyscyplinarnych warsztatów prowadzący stworzyli uczestnikom bezpieczną przestrzeń samopoznania i akceptacji, ale jednocześnie przestrzeń do dawania siebie innym. Poprzez ruch, muzykę, sztuki plastyczne, zajęcia budujące zaufanie w grupie, młodzież miała okazję eksplorowania swoich zmysłów, kontaktu z własnym ciałem i naturą, pracy z emocjami oraz doświadczenia współpracy i odpowiedzialności za innych. Sięgano po teatr ruchu i kontakt improwizację, pracę z dźwiękami i instrumentami, elementy medytacji mindfulness. W pierwszym etapie przygotowali to instruktorzy stworzyli labirynt, w którym uczestnicy mogli w bezpiecznych i przyjaznych warunkach eksplorować własne zmysły. W kolejnym etapie sami uczestnicy, pracując w dwóch grupach, stworzyli dwa różne labirynty i zaprosili do podróżowania przez nie osoby z drugiej grupy. W ten sposób mieli okazję być zarówno twórcami i opiekunami osób przechodzących przez labirynt, jak i odbiorcami – widzami performansu.

Ostatnie dni projektu poświęcone były przygotowaniu Labiryntu Zmysłów, w którym zaproszeni widzowie z zasłoniętymi oczami przeszli przygotowaną dla nich ścieżkę zmysłów.

**Projekt nauczył nas, że należy
pokładać więcej zaufania
w dzieciach, szczególnie wtedy,
gdy pracują w grupie nad
określonym zadaniem.
Potencjał ich kreatywności
i siły nie zna granic.**

ART STREAMING

Realizator: Teatr im. Wilama Horzycy

Miejsce: Toruń

Koordynator: Katarzyna Pągowska

Prowadzący warsztaty: Wojciech Jaworski, Karolina Mełnicka, Katarzyna Pągowska, Katarzyna Peplińska, Weronika Pniewska, Marta Siwicka, Piotr Śnieguła

Streaming natives urodzili się niemal ze smartfonem w ręku – nie pamiętają świata bez ogólnie dostępnego internetu, a większość czasu w sieci wykorzystują na oglądanie materiałów wideo. Wg badań Ericsson ConsumerLab co piąty nastolatek w wieku 16–19 lat spędza na YouTube ponad trzy godziny dziennie, a niemal co drugi przeznacza na to godzinę. Warsztaty poświęcono właśnie tematowi YouTube’a i nagraniom, które młodzi publikują i oglądają. Inspirując się narzędziami związanymi z teatrem i innymi dziedzinami sztuki, instruktorzy i uczestnicy poszukiwali odpowiedzi na pytania związane z ich aktywnością w sieci. Jakie wartości reprezentują oglądane przez nich treści? Co pociąga ich w świecie youtuberów? Jak YouTube oddziałuje na ich życie, jak wpływa na poczucie tożsamości i budowanie relacji? Powyższe pytania były dla prowadzących punktem wyjścia do nawiązania twórczej dyskusji. Młodzi byli przewodnikami po świecie YouTube’a, podczas gdy instruktorzy towarzyszyli im w tej wędrówce, zadając pytania oraz rozbudzając ich potencjał twórczy. Inspiracją do pracy były stream’y, filmiki, vlogi zamieszczone na YouTube. Oglądane wspólnie materiały przetwarzali twórczo na warsztatach teatralnych, ruchowych, modowo-makijażowych, promocyjnych, muzycznych oraz wideo. Uczestnicy warsztatów na scenie wyrazili swój bunt wobec tego, że dorośli odbierają ich jako osoby płytkie, bez zainteresowań, spędzające cały czas w internecie.

Największym sukcesem jest zaangażowanie młodzieży, które wykracza poza projekt – stworzyliśmy grupę, która nadal chce być częścią Teatru.

CHODŹ POMARZYĆ!

Realizator: Wojewódzki Ośrodek Animacji Kultury w Toruniu

Miejsce: Toruń

Koordynator: Agnieszka Zakrzewska, Alicja Usowicz

Prowadzący warsztaty: Jacek Banach, Dorota Bartnicka, Tomasz Cebo, Rafał Cendrowski, Aron Ciesielski, Agnieszka Dąbrowska, Damian Droszcz, Weronika Droszcz, Magdalena Jasińska, Karolina Kaja Kant, Jagna Mazur, Laura Słabińska, Alicja Usowicz, Mira Weręgowska, Agnieszka Zakrzewska

Podczas półkolonii zadaniem dzieci i młodzieży było stworzenie Kraminy Marzeń – wydarzenia finałowego z udziałem ich przyjaciół, rodzin oraz mieszkańców miasta. Uczestnicy pracowali w wybranych przez siebie grupach (kramach) łączących różne dyscypliny artystyczne. Instruktorzy zachęcali do podejmowania wyzwań, wyrażania własnego zdania i dzielenia się swoimi pomysłami. Uczestnicy odkrywali swoje talenty artystyczne i społeczne, poznawali sposoby rozwijania pasji, zbudowali więzi, nauczyli się pracy w zespole, przede wszystkim zaś odkryli swoje marzenia i podzielili się nimi z innymi. Podczas finału z zapałem pokazywali efekty swojej pracy i przekazywali dalej zdobyte umiejętności i wiedzę.

Największym sukcesem naszego projektu jest podjęcie inicjatywy przez dzieci i młodzież, wzięcie przez nie odpowiedzialności za finał półkolonii, dobra praca zespołu projektowego skupionego na procesie, a nie na efekcie, a także poprzedzające półkolonie szkolenie dla kadry.

MIASTO PRZYSZŁOŚCI

Realizator: Stowarzyszenie Artystyczne Teatr Poddańczy

Miejsce: Tyczyn

Koordynator: Zakia Cieślicka-Majka

Prowadzący warsztaty: Zakia Cieślicka-Majka,
Kamil Dobrowolski, Grzegorz Eckert, Marzena Kłeczek-Krawiec,
Piotr Michalczuk, Mateusz Mikosza, Ewa Mrówczyńska,
Krzysztof Paluch, Przemek Wiśniewski, Agnieszka Zaguła

Dzieci i młodzież pod okiem instruktorów pracowały nad spektaklem, którego motywem przewodnim była przyszłość. Uczestnicy zastanawiali się nad tym, jak wyobrażają sobie miasto przyszłości. Stawiali pytania o to, czy ich najbliższe otoczenie zaspokaja ich potrzeby; czy jako jednostki mają wpływ na otaczającą je rzeczywistość; czy potrafią nazwać negatywne i pozytywne strony środowiska, w którym żyją. Rozwijali przy tym swoje talenty artystyczne i kreatywność, działając w czterech grupach: aktorskiej, muzycznej, scenograficznej i dziennikarskiej. Niezwykle bogata dziecięca wyobraźnia skierowana w stronę sztuki przyniosła efekty w postaci pokazu. „Przyszłość może fajna być, a teatr nam w tym pomoże!” – śpiewali na finał warsztatów uczestnicy.

**Lat w teatrze to jednej z naj-
wartościowszych programów.
Warto go realizować!**

STĄD WYRASTAJĄ KORZENIE DRZEW

Realizator: Fundacja t:

Miejsce: Wałbrzych

Koordynator: Marta Kurowska

Prowadzący warsztaty: Marta Kurowska, Robert Maniak,
Seweryn Mrożkiewicz, Karolina Sobolewska

Projekt był międzypokoleniową, performatywną mozaiką, na którą złożyły się dźwięki, obrazy, emocje, zapachy i wspomnienia. Uczestnicy i prowadzący poszukiwali źródeł: w przyrodzie, która na długie lata ukształtowała tożsamość miejsca, w rodzinnych wspomnieniach i zapomnianych skarbach spoczywających na strychach domów, w przepisie na ulubione ciasto, w melodii dawno niesłyszanej piosenki. W twórczym działaniu spotykali się z najbliższymi, pytali sąsiadów, zapraszali mieszkańców miasta. Uruchomili rezerwuar pamięci, która istnieje w żywym doświadczeniu, na styku tego, co indywidualne i wspólne, zapisane w archiwach i odtwarzane ze szczątków wspomnień. Zebrane historie, emocje, artefakty stały się tworzywem dla wyobraźni, dzięki której stworzono zespołową opowieść. Zastany krajobraz uczestnicy podali szeregowi interwencji ruchowych, plastycznych i dźwiękowych. Na finał składały się indywidualne i zbiorowe instalacje, małe formy chóralne i prace wideo. Odmienne osobowości, wrażliwości, doświadczenia i rodzinne spotkania pokazano w barwnej mozaice – teatralnym obrazie lokalnej społeczności.

To, co zaskakuje przy każdej edycji Lata w teatrze, to ludzie. Intensywność tego spotkania sprawia, że między jego uczestnikami dzieją się rzeczy niezwykle. Wspierają się wzajemnie, wydobywają z rówieśników ich najlepsze cechy, rozwijają. Zdumiewająca wręcz jest dojrzałość, z jaką z grupy nieznających się wcześniej dzieciaków, zmęczonych odrobinę niedawnym zakończeniem roku szkolnego, zmieniają się w Zespół.

TWÓRCY TEATRU

Realizator: Stowarzyszenie Biuro Sztuki

Miejsce: Warszawa

Koordynator: Jolanta Sikorska

Prowadzący warsztaty: Ewa Ampulska, Mateusz Godlewski,
Jolanta Sikorska, Jacek Timingeriu

Punktem wyjścia do pracy był tekst Stefana Themersona. Jego tytułowy bohater to Pędrak Wyrzutek – dziwadło, mieszaniec, inny. Ni to pies, ni to człowiek. Ni to ryba, ni to ptak. W opowieści Pędrak wyrusza na wyprawę w poszukiwaniu swojej tożsamości. W podróży uczy się, że sposobów widzenia i odczuwania świata jest bardzo wiele. Wiele jest też sposobów na zdefiniowanie siebie. Podczas zajęć prowadzący razem z dziećmi poszukiwali odpowiedzi na pytanie „kim jestem?”. Po drodze odkrywali różne środki wyrazu. Na warsztatach korzystano z metody „dzieci uczą dzieci”, która bardzo przypadła do gustu młodym uczestnikom. Celem było, by każde dziecko nauczyło się być autorytetem z poczuciem własnej wartości i wyjątkowości, żeby potraktowało siebie jak skarb, na którym zależy innym. Efektem końcowym był spektakl oparty na wewnętrznych poszukiwaniach. W wyniku działań udało się stworzyć wspólną płaszczyznę pracy i zabawy, wymiany umiejętności, budowania w dzieciach postaw tolerancji i otwartości na innych. Wszystko w atmosferze, w której uczestnicy nie bali się podzielić swoimi umiejętnościami i propozycjami.

**Jest to fantastyczny projekt,
który daje ogromną
satysfakcję.**

TEMAT RZEKA

Realizator: Fundacja Teatr Latarnia

Miejsce: Załuki

Koordynator: Mateusz Tymura

Prowadzący warsztaty: Julita Charytoniuk, Paula Czarnecka, Sylwia Maciejewska, Rafał Pietrzak, Paweł Romańczuk, Michał Stankiewicz, Mateusz Tymura

Projekt miał na celu pobudzenie wyobraźni i kreatywności dzieci i młodzieży poprzez zwrócenie ich uwagi na przyrodę, a szczególnie rzekę. Potraktowano ją jako życiodajne źródło, miejsce spotkań, zabawy, pracy, ale też jako granicę. Prowadzący zaprosili uczestników do kontemplacji przyrody: zaczęli od uważnego przyglądania się rzece i szukania skojarzeń z nią. Następnie wszyscy popłynęli dalej, w głąb puszczy... Tam czekały ich inspiracje w postaci szumu drzew, odgłosów dzikich zwierząt i ptaków. Powyginane konary, podejrzenie ułożone stosy gałęzi uruchamiały wyobraźnię do tworzenia autorских mitów i opowieści. Zaopatrzeni w tę wielość bodźców i wrażeń, budowali własne formy, historie, które ożywały i układały się w opowieść o miejscu, gdzie uczestnicy żyją na co dzień. Przez obcowanie z przyrodą (obserwowanie, słuchanie, opisywanie, odtwarzanie plastyczne) oraz stworzenie okazji do spotkania ze starszymi mieszkańcami, autorzy projektu chcieli pokazać, jak wiele tajemnic może kryć miejsce pozornie znane.

Największym sukcesem naszego projektu jest to, że po jego realizacji wójt Gminy Gródek wraz z dyrektorką Gminnego Centrum Kultury planują uruchomienie stałych zajęć teatralnych dla dzieci i młodzieży z gminy.

CO W TRAWIE PISZCZY?

Realizator: Stowarzyszenie Calos Cagathos

Miejsce: Zambski Kościelne

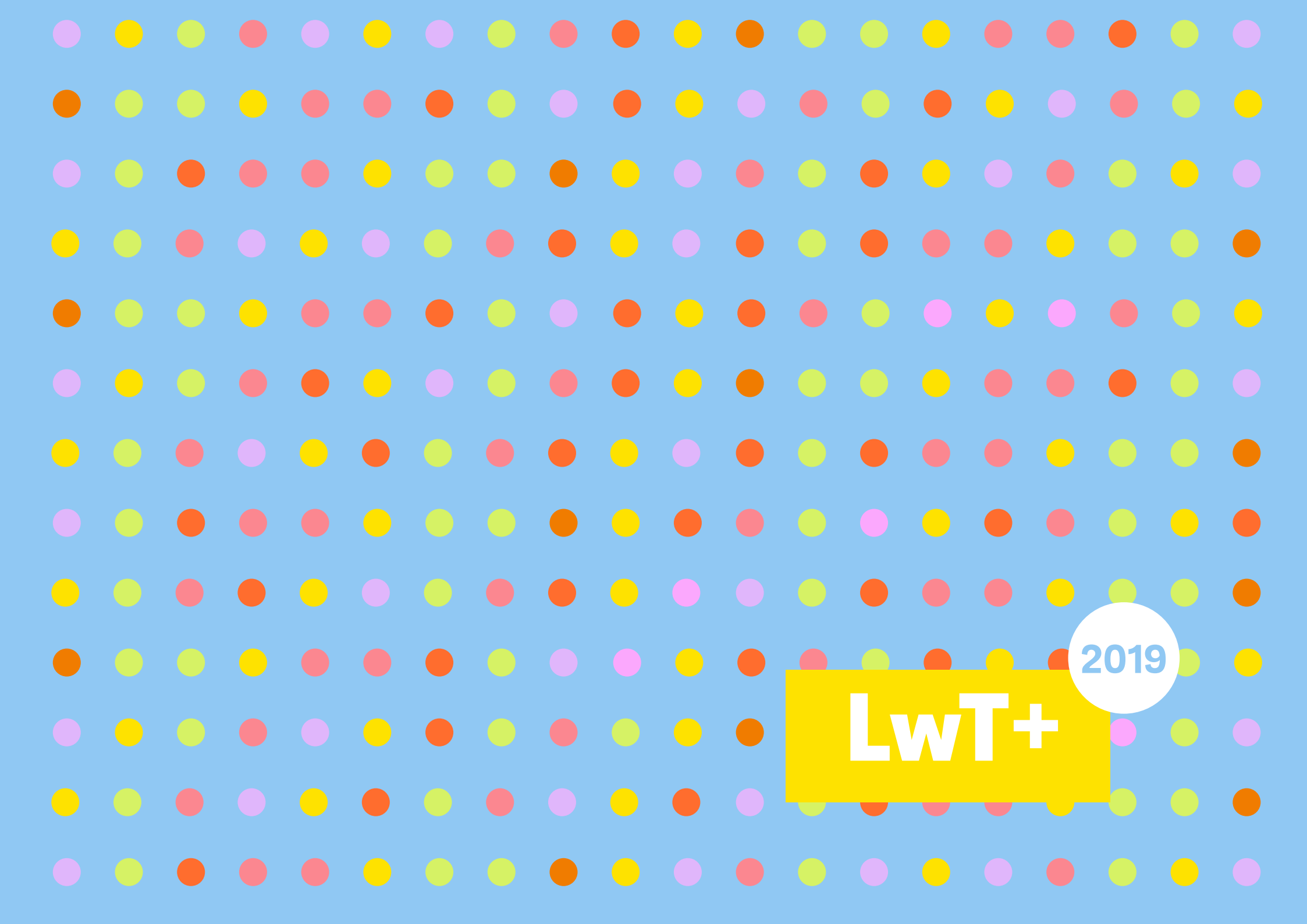
Koordynator: Katarzyna Świdnicka

Prowadzący warsztaty: Artur Baranowski, Gwidon Cybulski, Małgorzata Laszecka, Aleksandra Rajska, Sayed Mustafa Reza, Aleksandra Stańczak, Anna Szyszka, Katarzyna Świdnicka

Projekt dotyczył łąk otaczających Zambski Kościelne. To właśnie one stanowiły źródło inspiracji i stały się przestrzenią działania podczas organizowanych wypraw. Miejsce gwarantowało uczestnikom przestrzeń przyjazną nauce, zabawie i twórczemu działaniu. Z Obserwatorium na Łące – przyglądano się niecodziennym zdarzeniom ze świata roślin i owadów. Obserwacje przekładały się na powstawanie niecodziennych form podczas warsztatów scenograficznych, teatralnych oraz muzycznych. Projekt stał się także okazją do współpracy społeczności lokalnej, rodziców i opiekunów uczestników naszego projektu. Dla prowadzących to kolejna lekcja dzielenia się obowiązkami i oddawania odpowiedzialności za poszczególne etapy projektu.

Ogromnym sukcesem jest współuczestnictwo społeczności w tym projekcie i nasza akcja społeczna „Sprzątanie łąki” jako przykład tego, że projekt wykracza poza granice działania tylko z dziećmi.

LwT+

2019

PIONIERZY

Realizator: Teatr im. Aleksandra Fredry w Gnieźnie

+ Fundacja Otwieramy Kulturę i Sztukę

Miejsce: Gnieźno

Koordynator: Sandra Konieczka-Ślachetka

Prowadzący warsztaty: Paweł Bąkowski, Sandra Konieczka-Ślachetka, Katarzyna Jeznach, Remigiusz Koziński, Sandra Lewandowska, Karol Miękina, Anna Stela, Łukasz Zaleski, Marta Żaczkiewicz

Przez dwa tygodnie uczestnicy i prowadzący zastanawiali się nad tym, kim jest pionier. Wspólnie wzięli pod lupę tych, którzy robią coś całkiem nowego: odkrywają, wynajdują, tworzą, konstruują, zdobywają i wskazują kierunek. Punktem wyjścia w pracy była książka – „Pionierzy, czyli poczet niewiarygodnie pracowitych Polaków” Marty Dzieńkiewicz z ilustracjami Joanny Rzezak i Piotra Karskiego. Projekt stał się międzypokoleniowym pomostem, na którym próbowano wsłuchać się w siebie nawzajem i opowiedzieć o Polakach-odkrywcach.

Finalem był pokaz efektów pracy warsztatowej, a jego refren stanowiły trzy pieśni stworzone przez uczestników i prowadzących. Pozwoliło to zebrać prace dzieci przygotowane podczas warsztatów: pedagogiczno-teatralnych, reżyserskich, wokalnie-aktorskich, scenograficznych, choreograficznych, przyrodniczych i opisywania świata, w dramaturgicznie spójną, ale różnorodną tematycznie wypowiedź o pionierach. Spektakl na żywo został przetłumaczony na język migowy, a wszyscy widzowie spektaklu mogli usłyszeć jego audiodeskrypcję.

Największym sukcesem naszego projektu jest praca zespołowa i wspólne dynamiczne reagowanie na to, co dzieje się podczas warsztatów. Każdy dzień kończyliśmy wspólnym podsumowaniem dnia w zespole realizatorów, co umożliwiło nam rozmowę o aktualnych potrzebach grupy, problemach i stawianych sobie celach oraz wzmacniało dobre relacje pomiędzy prowadzącymi i osobami zaangażowanymi w projekt.

DO?ROSNE!

Realizator: Gminny Ośrodek Kultury w Górznie
+ Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Lidzbarku

Miejsce: Górzno

Koordynator: Agnieszka Drelich-Magdziak

Prowadzący warsztaty: Paulina Brzozowska, Agnieszka Drelich-Magdziak, Ewelina Falba, Adam Gąsecki, Joanna Płóciennik, Daria Szczecińska, Dorota Smoktunowicz, Anna Wasielewska

„Do?Rosnę!”. Dorosnę. Do czego rosnę? Co mnie czeka? Czy jest jakiś kierunek? Co oznacza dorastanie? Czy to znaczy, że coś buduję? Czy mogę przedstawiać i burzyć? Prowadzący i uczestnicy zajęli się tematem dorosłości. Praca artystyczna polegała na gromadzeniu materiału związanego z tematem (osobistych refleksji i doświadczeń) i przekładaniu ich na formy performatywne, w tym interaktywne, w przestrzeni miejskiej. Pracowano w grupie różnowiekowej na różnych poziomach rozumienia tematu: młodzież weszła w rozważania bardziej filozoficzne i abstrakcyjne, związane z konstruowaniem / dekonstruowaniem, pracą nad zagadnieniem ja – człowiek – przestrzeń. Dzieci zaś pracowały na konkretach, historiach, obrazach, zajmowały się budowaniem, zmianami w przestrzeni, przyglądaniem się jej w sposób krytyczny. Warsztaty odbywały się w otwartych formułach, a poszczególne techniki pracy przenikały się. Elementy muzyczne, plastyczne i literackie dopełniały działania aktorskie.

Największym sukcesem naszego projektu jest to, że wróciła do nas duża grupa młodzieży, która wcześniej miała już doświadczenie z działaniami Lata w teatrze, ale po rozpoczęciu edukacji w szkołach średnich nie wiodzieli już swojego udziału w działaniach teatralnych. W tym roku, czasem po dłuższej nieobecności, wracali z podwójną energią, gotowi się nią dzielić z młodszymi uczestnikami.

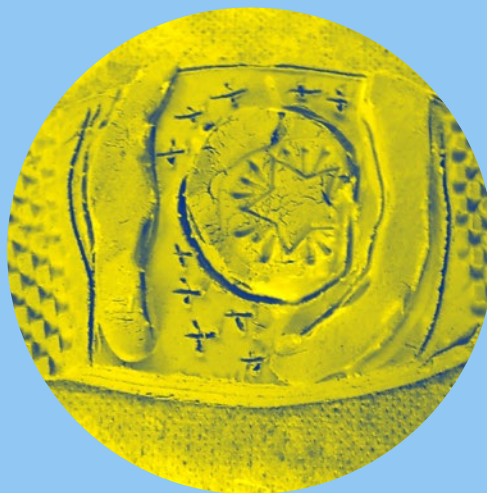
...do głosów

WYJAWIA 1. Możność zmiany pomysłu inżyn
2. "Nie przeżyjemy i nie przesłuchamy
gdy ktoś mówi."

Testujemy koleżanki

MAMY PRAWO O
DOBRE SŁOWA 3. Nie oceniamy innych.
Testujemy dla siebie serdecznie
...mówców do kontraktu

07. Jesteśmy otwarci na in
8. Jesteśmy odważni.
4. Przygotowujemy

CZŁOWIEK – MASZYNA

Realizator: Gminny Ośrodek Kultury w Stepnicy

+ Ośrodek Teatralny Kana

Miejsce: Stepnica/ Szczecin

Koordynator: Michał Krzywaźnia

Prowadzący warsztaty: Weronika Giżycka, Michał Krzywaźnia, Piotr Nykowski, Maksymilian Olchowy, Bartłomiej Orłowski, Katarzyna Piewisz, Maciej Ratajczyk, Karolina Sabat, Sebastian Siepietowski, Agnieszka Walancik

Głównym celem autorskiego programu warsztowo-artystycznego było ukazanie znaczenia budowania żywych relacji międzyludzkich w procesie twórczym. Działania były oparte na ideach pedagogiki teatru – uwzględniały kreatywne narzędzia pracy w grupie i były ukierunkowane na kształtowanie krytycznego myślenia. W ramach projektu młodzież tworzyła działania artystyczne pod okiem instruktorów czterech warsztatów: teatralno-ruchowego, muzycznego, kostiumowo-scenograficznego, promocyjno-multimedialnego. Zajęcia były podróżą do twórczości filozofa i mistyka Georgija Gurżijewa oraz futurysty i pisarza Stanisława Lema. Obaj skupiali się w swojej pracy na badaniu i analizowaniu kondycji człowieka. Zastanawiali się także nad przyszłością ludzkości i jednostki w rozwijającej się całej czas cywilizacji. Obecnie człowiek jest jeszcze bardziej „mechaniczny” i poddany wpływom zewnętrznym, środkom masowego przekazu itp., niż było to 100 lat temu. Uczestnicy odkrywali, że żyjemy „śpiąc” i „śniąc” w mediach społecznościowych, aplikacjach, smartfonach. Coraz bardziej mechanicznie wykonujemy zadania. Odgrywamy przypisane nam role, nie zastanawiając się i nie zadając sobie pytania: „dlaczego?”. Pokierowani myślą Gurżijewa i Lema uczestnicy poszukiwali odpowiedzi na pytania: jak człowiek powinien radzić so-

bie z zastaną rzeczywistością i czy w przyszłości nadal technologia będzie służyć nam, czy my będziemy służyć technologii. Wynikiem dwutygodniowych twórczych warsztatów było widowisko plenerowe „Wojna magów”.

Warto realizować tego typu projekty, gdyż jest to nieoceniona inwestycja w grupowy i indywidualny rozwój dzieci oraz młodzieży. Młodzież biorąca udział w zajęciach być może w przyszłości sama będzie realizować podobne działania. Projekt edukuje ludzi, jak tworzyć sytuacje kulturotwórcze i zachęca do własnych prób artystycznych, przez które wszyscy uczymy się krytycznego myślenia.

COŚ Z NICZEGO. LETNIE WARSZTATY IMPROWIZACJI

Realizator: Wrocławski Teatr Lalek + Fundacja Interstellar

Miejsce: Wrocław

Koordynator: Sylwia Gorzak

Prowadzący warsztaty: Sylwia Gorzak, Elżbieta Huculak, Katarzyna Krajewska, Mateusz Skulimowski, Piotr Zdebski

Podczas integracyjnych warsztatów teatralnych uczestnicy pod opieką artystów i pedagogów wzięli udział w warsztatach improwizacji teatralnej oraz zajęciach z zakresu komunikacji i pracy w zespole. Uczestnicy pracowali w dwóch grupach, a efektem ich działań warsztatowych były pokazy niespodzianki – gry impro, które w tajemnicy przygotowywali dla siebie nawzajem. Hasłem przewodnim projektu, które zainspirowało wszystkie działania, było „coś z niczego”. Cały proces twórczy wykorzystywał idee, zasady i techniki improwizacji. Podczas warsztatów uczestnicy mogli przekonać się, że improwizacja:

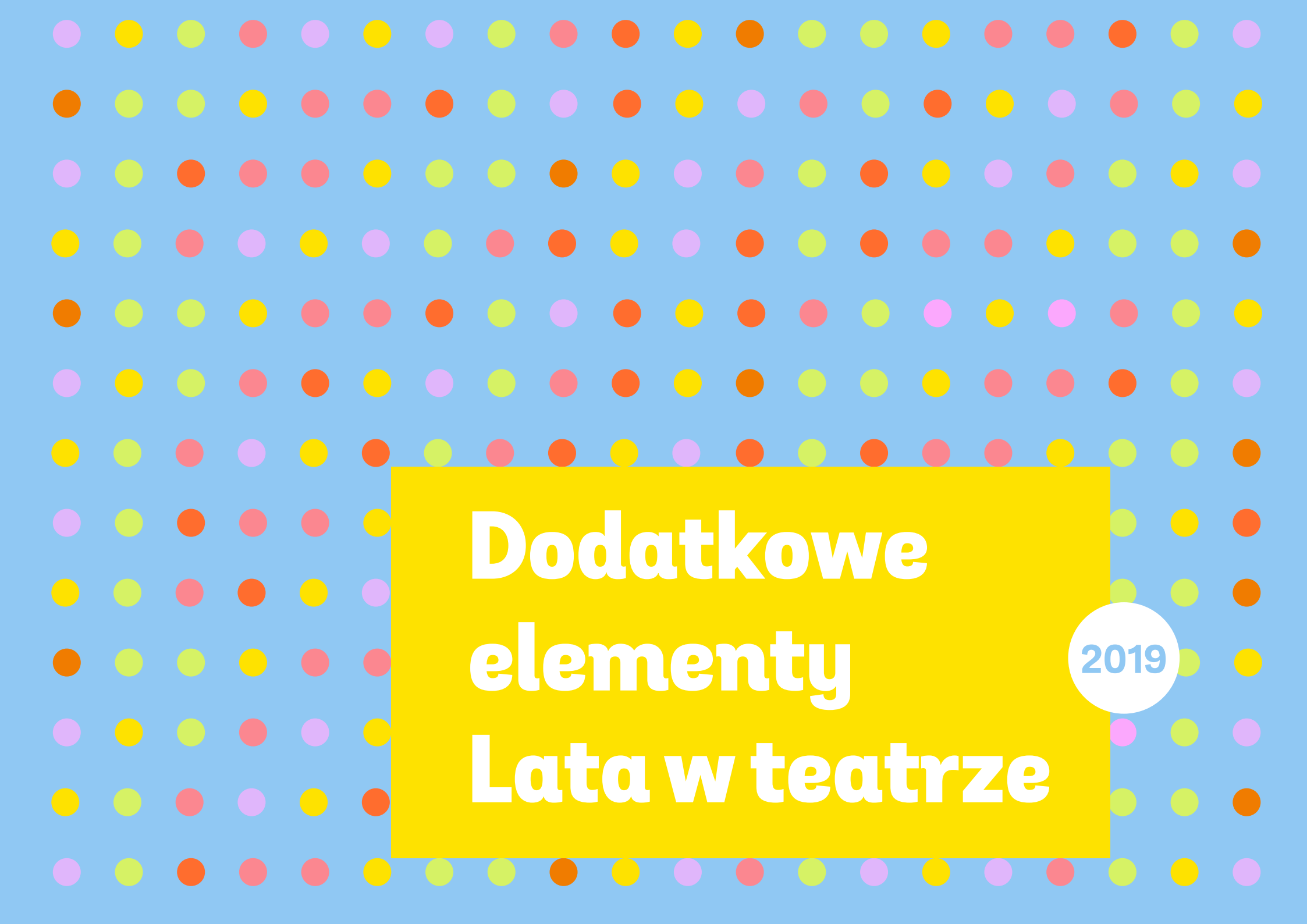
- jest intensywnym treningiem kreatywności i spontaniczności, uczy czerpać z własnej wyobraźni, wrażliwości i doświadczeń;
- to doskonała lekcja tolerancji i szacunku dla drugiego człowieka i jego wyborów – jedną z podstawowych zasad improwizacji jest bowiem otwartość i akceptacja pomysłów partnera na scenie;
- uczy przezwyciężania wstydu, otwartości, odwagi w komunikowaniu swojego punktu widzenia, odporności na ocenę i stres;

- jest egalitarna – nie ma w niej znaczenia talent aktorski, sprawność fizyczna, techniki improwizacji może opanować każdy;
- jak żadna inna forma aktywności performatywnej opiera się na pracy w zespole, współdziałaniu, słuchaniu i uważności na partnerów scenicznych;

I co ważne: w improwizacji nie ma wygranych i przegranych – uczy ona współpracy na równych zasadach.

Podczas realizacji Lata w teatrze najbardziej zaskoczyło nas to, że praca metodami impro wpłynęła pozytywnie na współpracę w zespole projektowym: otwartą komunikację, wzajemne zaufanie i uważność na siebie.

Dodatkowe elementy Lata w teatrze

2019

SPOTKANIA Z KOMISJĄ EKSPERTÓW

W roku 2019 osoby, które nie otrzymały dofinansowania w konkursie grantowym programu Lato w teatrze, mogły spotkać się z członkami Komisji Ekspertów. Tomasz Daszczuk, Joanna Krukowska-Gulik, Katarzyna Krzywicka, Katarzyna Kułakowska, Jarosław Rebeliński, Marzenna Wiśniewska udzielali informacji zwrotnej, by w kolejnych latach wnioskodawcy mogli skuteczniej aplikować do programu.

SZKOŁA PEDAGOGÓW TEATRU

Warsztaty pod hasłem Szkoła Pedagogów Teatru odbyły się w dwóch odsłonach. Pierwsza o osobach przygotowujących wnioski, a druga o wyróżnionych w konkursie beneficjentów.

Specjalnie dla osób ubiegających się o dofinansowanie w programie przygotowaliśmy ofertę trzech dwudniowych spotkań, które umożliwiły nabycie oraz poszerzenie kompetencji związanych z budowaniem zespołów projektowych oraz pracą w grupie i z grupą.

Odbyły się one w marcu i były bezpłatne. Dotyczyły: budowania zespołu projektowego oraz komunikacji i współpracy w jego ramach, równoważenia procesu grupowego i twórczego oraz bycia liderem.

BUDOWANIE ZESPOŁU PROJEKTOWEGO – WARSZTAT O KOMUNIKACJI I WSPÓŁPRACY.

Spotkanie prowadzone przez Aleksandrę Chmieleńską i Monikę Modrzejewską-Świgulską

Uczestnicy dwudniowego spotkania zdobyli wiedzę na temat prawidłowości funkcjonowania zespołu projektowego oraz narzędzia do jego tworzenia i prowadzenia. Dowiedzieli się, jak w klarowny i spójny sposób formułować cele zespołu na różnych poziomach: organizacyjnym, merytorycznym oraz relacyjnym. Uczestnicy rozwinęli własny styl komunikowania się i współpracy z innymi poprzez pracę z informacją zwrotną.

PROCES GRUPOWY A PROCES TWÓRCZY

Spotkanie prowadzone przez Monikę Klonowską

Celem spotkania było poznanie mechanizmów grupowych i analiza czynników mających wpływ na przebieg i efektywność pracy zespołu. Uczestnicy mieli możliwość poznania i trenowania umiejętności radzenia sobie ze stresem i dynamiką grupy w trudnych sytuacjach, które mogą mieć miejsce podczas pracy zespołowej. Spotkanie zakładało także doskonalenie warsztatu pracy poprzez otrzymywanie informacji zwrotnej podczas superwizji grupowej.

LIDERSKI EXPRESS. JAK ANGAŻOWAĆ SIEBIE I INNYCH

Spotkanie prowadzone przez Justynę Józefowicz

Wzmacniał on kompetencje leaderskie, rozwijał samoświadomość, pozwalał na przyjrzenie się sobie w roli lidera grupy.

W bezpiecznych warunkach uczestnicy doświadczali, czym jest przywództwo, przyglądali się dynamice pracy projektowej oraz własnym mocnym stronom, na których mogą budować autorytet lidera. Sprawdzali, jak podnieść skuteczność swojej pracy poprzez dzielenie się zadaniami i odpowiedzialnością z innymi.

W maju miała miejsce druga odsłona Szkoły Pedagogów Teatru – tym razem było to obowiązkowe spotkanie dla beneficjentów, służące zapoznaniu się realizatorów – wymianie doświadczeń, podzieleniu się wyzwaniami, nadziejami i obawami. Oprócz wartości integracyjnej, spotkanie zawierało moduł szkoleniowy. Uczestnicy mieli szansę popracować nad swoimi kompetencjami leaderskimi, przede wszystkim w obszarach takich jak: zarządzanie zespołem, budowanie zaangażowania i sprawnej, otwartej komunikacji w zespołach. Spotkanie służyło także wypracowaniu rozwiązań dla najczęściej zgłaszanych przez uczestników problemów i wyzwań, z którymi spotykają się podczas realizacji projektów.

Spotkanie prowadzone przez Joannę Grandzicką i Adę Radziwon.

SPOTKANIA REALIZATORÓW

Od wielu lat w programie Lato w teatrze jako organizatorzy stwarzamy realizatorom okazję do namysłu nad własną pracą. W ostatnich latach służyły temu wizyty pedagogów teatru u beneficjentów. W tym roku ten moduł zastąpiły Spo-

tkania Realizatorów. Podczas dziewięciu wakacyjnych sobót w Instytucie Teatralnym spotykali się koordynatorzy i osoby prowadzące warsztaty z różnych ośrodków, by przypatrywać się wyzwaniom pojawiającym się podczas realizacji projektu w grupie osób, które mają analogiczne doświadczenia i chcą się dzielić swoimi przemyśleniami na ten temat. Dla uczestników te spotkania były okazją do poznania perspektyw innych na ważną dla nich sprawę, dowiedzenia się, jak inni poradzi sobie z podobną sytuacją i sprawdzenia, z jakimi wyzwaniami mierzą się inni realizatorzy Lata w teatrze.

Spotkania prowadziły pracowniczki Działu Pedagogiki Teatru Justyna Czarnota i Katarzyna Piwońska.

EWALUACJA

Spotkanie ewaluacyjne jest i dla nas jako organizatorów, i dla beneficjentów swoistym zwieńczeniem i zamknięciem kolejnych edycji programu. Dla osób prowadzących warsztaty i koordynujących projekty to okazja do przyjrzenia się swoim decyzjom z dystansu, zastanowienia się, jak wykorzystać zdobyte doświadczenia w dalszej pracy. W 2019 roku takie podsumowania odbyły się w dniach 11–12 października w trzech miastach: Krakowie, Poznaniu i Warszawie (tu dwukrotnie). Spotkania w każdym z miast miały formułę rozmów wokół interesujących grupę tematów. Szczegółowe zagadnienia do dyskusji były wyłaniane wspólnie, a potem uczestnicy wymieniali się refleksjami oraz praktykami wokół zaproponowanych wątków.

Spotkania poprowadziły pracowniczki Działu Pedagogiki Teatru: Justyna Czarnota i Katarzyna Piwońska.

WIZYTY STUDYJNE

Podczas wizyt studyjnych doświadczone ośrodki zapraszają do siebie osoby, które jeszcze nigdy nie realizowały projektu w ramach Lata w teatrze a w bardzo chciałyby mieć taką szansę. W 2019 roku gospodarzami byli przedstawiciele: Fundacji „Da Radę” w Nysie, Gminnego Ośrodka Kultury w Stepnicy i Ośrodka Dokumentacji Sztuki Tadeusza Kantora CRICOTE-KA w Krakowie. Zaprosili do siebie chętnych, by opowiedzieć im o swoich przeżyciach, podzielić się refleksjami, spostrzeżeniami i dobrymi praktykami. Spotkania dotyczyły działań teatralnych z uczestnikami, pracy w zespole prowadzących, a także spraw organizacyjnych. Wspólnym elementem wizyt była możliwość rozmowy o kwestiach formalnych z jedną z pracowniczek Działu Pedagogiki Teatru: Joanną Krukowską-Gulik lub Justyną Czarnotą.

**Projekt artystyczno-
–edukacyjny
w namiocie
cyrkowym**

2019

PIOTRUŚ PAN

W tym sezonie, po sześciu latach od poprzedniej premiery, w objazd z namiotem cyrkowym ruszył zupełnie nowy projekt składający się ze spektaklu, warsztatów teatralnych, działań w przestrzeni miejscowości i koncertu. Został on wyłoniony w konkursie „Scena w namiocie cyrkowym”. Laureatem został Teatr Pinokio w Łodzi. Pokazy premierowe spektaklu „Piotruś Pan” w reż. Konrada Dworakowskiego odbyły się 22 i 23 czerwca w Łodzi, a od 25 czerwca projekt ruszył w objazd po Polsce i odwiedził dziewięć małych miejscowości województwa mazowieckiego, lubelskiego i podlaskiego.

Partnerami projektu byli:

**Gminna i Powiatowa Biblioteka Publiczna
w Rzecznowie**

Gminna Biblioteka Publiczna w Przyłęku

Gminny Ośrodek Kultury w Janowcu

**Gminne Centrum Kultury, Sportu i Turystyki
w Wojsławicach**

Młodzieżowy Dom Kultury w Chełmie

Centrum Bibliotek i Kultury Gminy Chełm w Okszowie

Gminny Ośrodek Kultury w Sarnakach

Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Mielniku

Łosicki Dom Kultury

Na udział ośrodków w projekcie złożyły się:

- spotkanie otwierające dla przedstawicieli wszystkich zaproszonych do współpracy instytucji w Teatrze Pinokio w Łodzi (maj),
- warsztaty pedagogiczno-teatralne dla lokalnych instruktorów i nauczycieli w partnerskich miejscowościach (maj i czerwiec),
- przyjazdy namiotu cyrkowego do partnerskich miejscowości – warsztaty teatralne dla dzieci i młodzieży, parada ulicami miasta, plenerowy koncert zespołu Ładne Kwiatki w ogólnodostępnym miejscu oraz prezentacje spektaklu w namiocie (wakacje),
- ewaluacja projektu w Warszawie (wrzesień).

Spektakl został zaproszony na dwa festiwale: Festiwal Wschód Kultury w Białymstoku organizowany przez Białostocki Ośrodek Kultury (pokaz 29 sierpnia 2019 r.) oraz Festiwal Łódź Czterech Kultur organizowany przez Centrum Dialogu im. M. Edelmana w Łodzi (warsztaty 7 września 2019 r., pokaz spektaklu 8 września 2019r.)

Spektakl „Piotruś Pan” stanowił także część obchodów święta *Koniec lata na Jazdowie / Urodziny Instytutu Teatralnego* organizowanego przy Instytucie Teatralnym. W dniach 30–31 sierpnia 2019 z nowym projektem w namiocie cyrkowym zapoznali się mieszkańcy stolicy. W sumie, w roku 2019, spektakl „Piotruś Pan” został zagrany 15 razy.

Przy okazji produkcji, Dominika Szulc i Wiktora Rutkowska przygotowały dla rodziców i dzieci broszurę „Z domu do Nibylandii i z powrotem”, która była rozdawana wszystkim widzom, a obecnie jest dostępna w sieci.

PIOTRUŚ PAN

tłumaczenie: Maciej Słomczyński

adaptacja: Martyna Lechman

reżyseria, teksty piosenek: Konrad Dworakowski

scenografia: Marika Wojciechowska

muzyka: Piotr Klimek

aktorzy: Natalia Wieciech, Małgorzata Krawczenko, Hanna Matusiak, Łukasz Batko, Maciej Cempura, Piotr Osak, Marcin Ryl-Krystianowski, Mateusz Bernacik, Michał Surma

cyrkowcy: Mateusz Kownacki, Marzena Lesiak-Batko, Stanisław Korotyński, Stanisław Madej

muzycy z zespołu Ładne Kwiatki:

Konrad Dworakowski, Kamil Stasiak, Paweł Jabłoński

dźwięk: Tomasz Wiktorowicz

światło: Mariusz Rapała

inspicjent: Roman Chmielewski

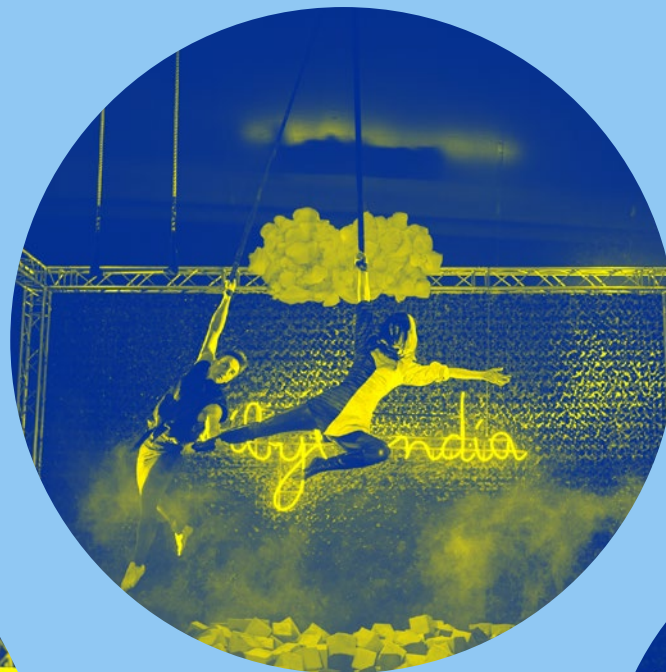
produkcja:

Maria Babicka (Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego),

Marta Olejniczak (Teatr PINOKIO w Łodzi),

Agata Zubrzycka (Teatr PINOKIO w Łodzi)

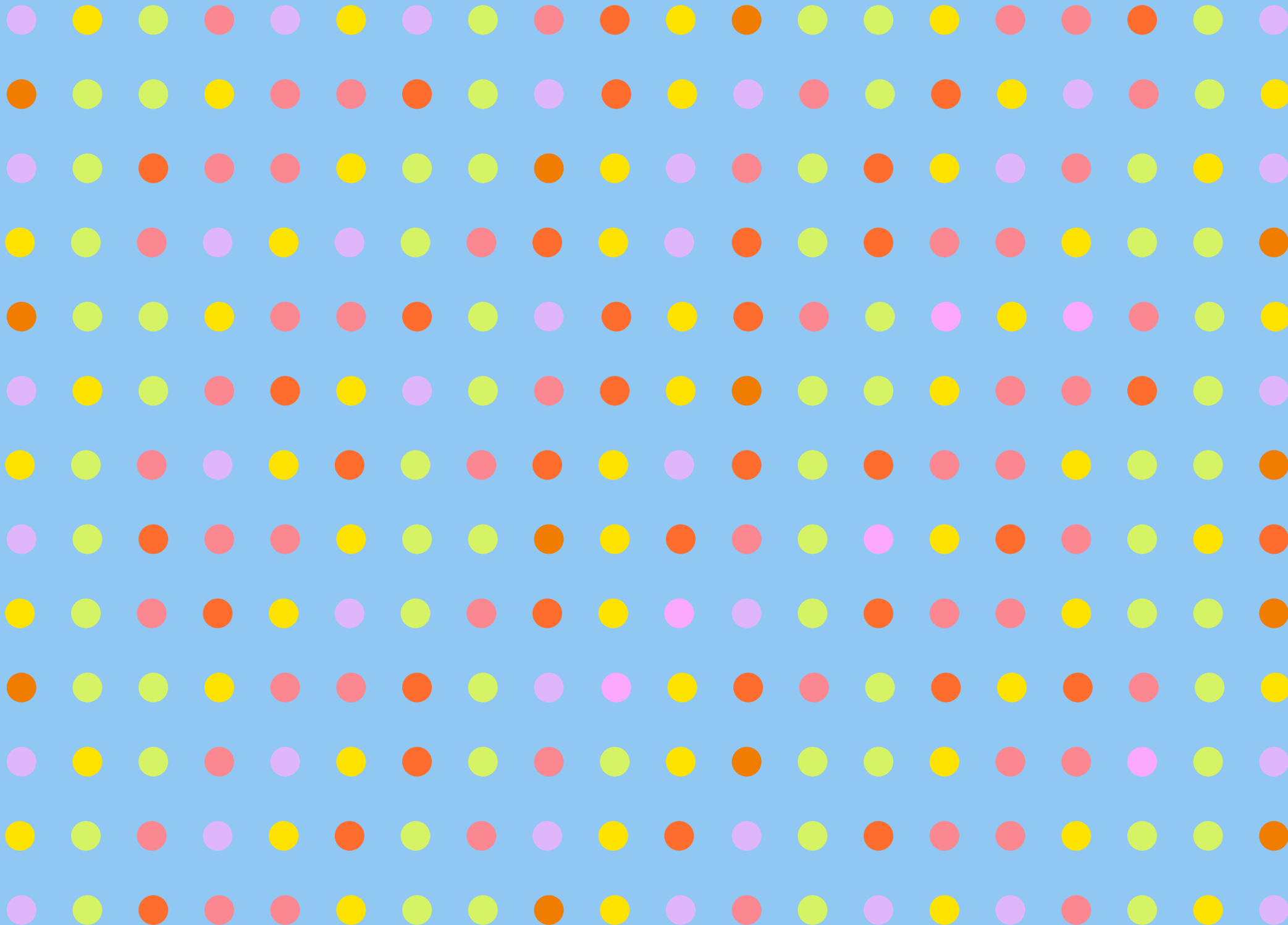

PIOTRUŚ PAN W LICZBACH

- 1585 kilometrów
- 12 miejscowości
- 9 ośrodków kultury
- 3 regionalne sieci
- 4 województwa
(lubelskie, łódzkie, mazowieckie, podlaskie)
- 15 pokazów
- 35 warsztatów
- 69 edukatorów biorących udział w warsztatach
przedwakacyjnych
- 19 artystów
- 4500 widzów

lało w teatrze